

Autority ve světle Nového zákona

(Zpracoval: Robert Nesvadba)

Abstrakt

Tato práce se zabývá hloubkovým rozbořením chápání duchovních autorit Nového zákona. Neklade si za cíl popsat všechny druhy autorit a specifikovat interakci autorita – podřízený, ale zkoumá autority ve skupině věřících a v církvi.

Použité metody: Práce vychází zejména z textů Nového zákona a to v různých překladech. Pro hlubší pochopení textu je vycházeno z původního jazyka knih Nového zákona – z řečtiny. Dále jsou použity dokumenty, které se k danému tématu vztahují.

Závěry výzkumu:

Nový zákon rozděluje autority na vládní a církevní. Vybízí k poslušání a respektování vládních autorit. V církvi pak zdůrazňuje nejvyšší autoritu – Ježíše Krista. Další autoritou je pak Písmo samotné. Z Nového zákona v žádném případě nevyplývá, že by se někteří lidé měli povyšovat nad ostatní – postavit se do role autority, která rozhoduje o druhých ve jménu Boha a stává se prostředníkem mezi Bohem a člověkem. Naopak vybízí k pokoře a k službě ostatním. Nový zákon také nepopisuje žádnou strukturu církevních autorit a řízení církve jako instituce. Všechny tyto věci vznikly až v průběhu dějin. Současné církve jsou často v odklonu od Písma při vytváření různých autoritativních struktur řízení.

Osnova:

1. Zákon vs. milost
2. Vládní autority
3. Autority v církvi
  - a. Apoštol
  - b. Biskup
  - c. Starší
  - d. „Pastýř“
  - e. Ostatní
4. Duchovní autority
  - a. Historie
  - b. Současnost autorit charismatického a letničního hnutí
5. Autority v Apoštolské církvi ČR
6. Závěr

1. Zákon vs. milost

Na úvod je potřeba vysvětlit, proč se v této práci nebudeme zabývat texty Starého zákona. Celou Bibli je třeba brát v kontextu. Přesto někteří křesťané nesprávně trvají na Mojžíšově zákonu, i když jej Ježíš již naplnil.

Pokud prolistujeme Nový zákon, najdeme mnoho míst vysvětlujících, proč Bůh dal Mojžíšovi konkrétní příkazy. Nikdo však Zákon nedokázal dodržet, jak praví apoštol Pavel.

Římanům 3:9-12

⁹Co tedy? Máme my židé nějakou přednost? Vůbec ne! Vždyť jsme už dříve ukázali, že **všichni, židé i pohané, jsou pod mocí hříchu,**

¹⁰jak je psáno: **„Nikdo není spravedlivý, není ani jeden,**

¹¹nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha;

¹²všichni se odchýlili, všichni propadli zvrácenosti, není, kdo by činil dobro, není ani jeden.¹

Nikdo není bez hříchu, nikdo by neobstál. Ač bychom se snažili plnit Zákon sebevíc.

Římanům 3:19-21

¹⁹Víme, že co zákon říká, říká těm, kdo jsou pod zákonem, aby byla umlčena každá ústa a aby **celý svět byl před Bohem usvědčen z viny.**

²⁰Vždyť **ze skutků zákona, nebude** před ním **nikdo ospravedlněn**, neboť ze zákona pochází poznání hříchu.

²¹Nyní však je zjevena **Boží spravedlnost bez zákona**, dosvědčovaná zákonem i proroky,¹

Přijetím Ježíše Krista jako spasitele, přijetím jeho oběti za hříchy, stáváme se ospravedlněni a svobodni před Zákonem.

Galatským 2:15-16

¹⁵My jsme od narození Židé, a ne „hříšní pohané“,

¹⁶víme však, že člověk se **nestává spravedlivým** před Bohem **na základě skutků přikázaných zákonem**, nýbrž **vírou v Krista Ježíše**. I my jsme uvěřili v Ježíše Krista, abychom **došli spravedlnosti** z víry v Krista, a ne ze skutků zákona. Vždyť ze skutků zákona **„nebude nikdo ospravedlněn“**.¹

Římanům 3:27 - Kde zůstala chloubka? Byla vyloučena! Jakým zákonem? Zákonem skutků? Nikoli, nýbrž zákonem víry.¹

Všichni věřící jsou si rovni jako bratři a sestry. Protože spasení a odpuštění hříchů jsme dostali jako Boží dar. Byla to jen Jeho milost. Nikdo se pak nemá chlubit či povyšovat nad ostatní nebo se dokonce cítit jako lepší člověk ve srovnání s druhými.

1. Korintským 4:7 - **Kdo** ti dal vyniknout? Máš něco, co bys **nebyl dostal**? A když jsi to dostal, **proč se chlubíš**, jako bys to nebyl dostal?¹

Lukáš 18:9-14

⁹**O těch, kteří si na sobě zakládali, že jsou spravedliví**, a ostatními pohrdali, řekl toto podobenství:

¹⁰„Dva muži vstoupili do chrámu, aby se modlili; jeden byl farizeus, druhý celník.

¹¹Farizeus se postavil a takto se sám u sebe modlil: „Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vyděrači, nepoctivci, cizoložníci, nebo i jako tento celník.“

¹²Postím se dvakrát za týden a dávám desátky ze všeho, co získám.'

¹³Avšak celník stál docela vzadu a neodvážil se ani oči k nebi pozdvihnout; bil se do prsou a říkal: 'Bože, slituj se nade mnou hříšným.'

¹⁴Pravím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se ponižuje, bude povýšen."¹

Někteří křesťané trvají na dodržování Mojžíšova zákona. Většinou ale jen některých příkazů. Například dávání desátků, desatero, nejíst krev apod. Při otázce – proč například neobětují zvířata říkají, že tyto příkazy jsou již dobou překonané a v dnešní době je oběť jiná – třeba oběť dobrého způsobu života, finanční apod. Již apoštol Pavel vysvětloval, že nemá cenu bazírovat na Zákonu. Ne že by neplatil. Ale skrze Zákon spasení nepřišlo (viz. verše výše).

Galatským 5:12-13

¹²Ti, kteří mezi vás kvůli obřízce vnášejí neklid, ať se rovnou vyklestí!

¹³Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratří. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým.¹

Matouš 5:18 - Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane.¹

Ježíš Kristus naplnil celý Mojžíšův zákon ve své oběti. Otevřel tak přímou cestu k Bohu. Každý, kdo přijímá Ježíše Krista, se tak stává knězem – má přímý přístup k Bohu a skrze Ducha svatého i k Jeho duchovním darům. Již není potřeba žádný zprostředkovatel či prostředník mezi Bohem a člověkem.

1. Petrův 2:9 - Vy však jste 'rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu', abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla.¹

2. Vládní autority

Již v evangeliích Ježíš říká, aby se lidé podřizovali vládní moci. Sám pak je příkladem. Známé jsou například verše, v nichž Ježíš odpovídá farizeům v otázce placení daní:

Matouš 22:21 - Odpověděli: „Císařův.“ Tu jim řekl: „Odevzdejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu.“¹

Marek 12:17 - Ježíš jim řekl: „Co je císařovo, odevzdejte císaři, a co je Boží, Bohu.“ Velice se nad tím podivili.¹

Lukáš 20:25 - Řekl jim: „Odevzdejte tedy to, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu.“¹

Podobné výzvy nalezneme i v dalších listech Nového zákona:

Titovi 3:1 - Připomínej bratřím, ať jsou podřizeni těm, kdo mají **vládu a moc**, a ať je poslouchají. Ať jsou vždy hotovi jednat dobře.¹

Římanům 13:1 - Každý ať se podřizuje **vládní moci**, neboť není moci, leč od Boha. Ty, které jsou, jsou zřízeny od Boha,¹

1. Timoteovi 2:1-2

¹Na prvním místě žádám, aby se konaly prosby, modlitby, přímlyvy, díkyvdání za všechny lidi,
²za **vládce** a za všechny, kteří **mají v rukou moc**, abychom mohli žít tichým a klidným životem v opravdové zbožnosti a vážnosti. ¹

Z těchto textů vyplývá, že Nový zákon přímo vyzývá k podřízenosti vládním autoritám. Na druhou stranu tyto texty nelze vztahovat na církevní autority. Jednoznačně se jedná o vládní moc. Pokud by nějaký věřící vyžadoval poslušnost na základě slov „za všechny, kteří mají v rukou moc“, staví se automaticky do role vládní autority, která mu nepřísluší. Ježíš na toto téma mluví zcela jednoznačně:

Matouš 20:25-28

²⁵Ale Ježíš si je zavolal a řekl: „Víte, že **vládcové** [*archontes – velitel, ten, kdo určuje pravidla*] ² **panují** [*katakuriuo – podrobit si, být pánem*] ² nad národy a velcí je utlačují. ,

²⁶**Ne tak bude mezi vámi:** kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebním;

²⁷a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem.

²⁸Tak jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby **sloužil** a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“ ¹

Marek 10:42-45

⁴²Ježíš je zavolal k sobě a řekl jim: „Víte, že ti, kdo platí u národů za první, nad nimi **panují** [*katakuriuo – podrobit si, být pánem*] ², a kdo jsou u nich velcí, utlačují je.

⁴³**Ne tak bude mezi vámi;** ale kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebním;

⁴⁴a kdo chce být mezi vámi první, buď otrokem všech.

⁴⁵Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby **sloužil** a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“ ¹

Matouš 11:29 - Vezměte na sebe mé jho a **učte se ode mne**, neboť **jsem tichý a pokorného srdce**: a naleznete odpočinutí svým duším. ¹

Filipským 2:3 - **v ničem se nedejte ovládat tíživostí** ani ješitností, nýbrž v **pokoře** pokládejte jeden druhého za **přednějšího** než sebe; ¹

Nový zákon hovoří ještě o dalších autoritách: vztah muž – žena, rodič – dítě a pro tehdejší dobu specifický: vztah pán – otrok. Těmito interakcemi se však nebudeme hlouběji zabývat.

3. Autority v církvi

Z Nového zákona vyplývá, že před Bohem jsme si všichni rovni – věřící jako bratři a sestry. Nikdo se nemá povyšovat nad druhé nebo druhé soudit. Z kontextu celého Nového zákona nevyplývá, že by některý z bratrů či sester měl mít zvláštní postavení autority, ve které by jako vládce rozhodoval o druhých. Některé příklady:

Římanů 3:22,23 - Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. **Není totiž rozdíl:** **všichni** zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; ¹

Matouš 7:1,2 - **Nesudte**, abyste nebyli souzeni. Neboť jakým soudem **soudíte**, takovým budete souzeni, a jakou měrou **měříte**, takovou Bůh naměří vám. ¹

Římanům 14:4 - Kdo jsi ty, že **soudíš** cizího služebníka? O tom, zda ob stojí či ne, rozhoduje jeho vlastní pán. A on ob stojí, neboť Pán má moc jej podepřít. ¹

Římanům 14:10 - Proč tedy, ty slabý, **soudíš** svého bratra? A ty, silný, proč **zlehčuješ** svého bratra? Všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží. ¹

Galatským 2:16 - víme však, že člověk se nestává spravedlivým před Bohem na základě skutků přikázaných zákonem, nýbrž vírou v Krista Ježíše. I my jsme uvěřili v Ježíše Krista, abychom došli spravedlnosti z víry v Krista, a ne ze skutků zákona. Vždyť ze skutků zákona ,nebude nikdo ospravedlněn'. ¹

Římanům 11:20 - Dobře. Byly vylomeny pro svou nevěru, ty však stojíš vírou. **Nepovyšuj se**, ale boj se! ¹

Nový zákon mluví o tom, že hlavou církve je pouze Ježíš Kristus. On je nejvyšší autoritou.

Efezským 5:23 -protože muž je hlavou ženy, jako **Kristus je hlavou církve, těla**, které spasil. ¹

Efeským 4:15-16

¹⁵Budme pravdiví v lásce, ať ve všem dorůstáme v **Krista. On je hlava**,

¹⁶**z něho roste celé tělo**, pevně spojené klouby navzájem se podpírajícími, a buduje se v lásce podle toho, jak je každé části dáno. ¹

Nyní se podívejme, jaké církevní autority Nový zákon uvádí:

a. Apoštol

Apoštol (řecky ἀπόστολος *apostolos* **poslaný**) je v křesťanském chápání ten, koho **Ježíš Kristus vyslal**, aby hlásal evangelium. V užším slova smyslu se jím rozumí Dvanáct Ježíšových učedníků. ³

V prvotní církvi Nového zákona byli za apoštoly považováni lidé, kteří se přímo setkali s Ježíšem Kristem a byli jeho učedníci. Prvních dvanáct apoštolů si vyvolil sám Ježíš. Po smrti Jidáše byl počet apoštolů opět doplněn na dvanáct. Věřící vybrali dva nejvhodnější kandidáty. Volba nového apoštola pak byla uskutečněna losem. Později, když se Ježíš Kristus zjevil Pavlovi, byl i Pavel považován za Apoštola – přímého svědka Ježíše Krista.

Skutky 1:26 - Potom jim dali losy a los padl na Matěje; tak byl připojen k jedenácti apoštolům. ¹

Římanům 1:1 - Pavel, služebník Krista Ježíše, **povoláný za apoštola**, vyvolený ke zvěstování Božího evangelia, ¹

Galatským 1:1 - Pavel, **apoštol povoláný a pověřený** nikoliv lidmi, ale Ježíšem Kristem a Bohem Otcem, který Ježíše vzkřísil z mrtvých, ¹

Nový zákon na žádném místě neuvádí, že by byli ustanovováni další apoštolové, mimo výše uvedené. Je jasně patrné, že apoštoly povolával sám Bůh.

Lukáš 6:12,13 - V těch dnech vyšel na horu k modlitbě; a celou noc se tam modlil k Bohu. Když nastal den, zavolal k sobě své učedníky a vyvolil z nich dvanáct, které také nazval apoštoly: ¹

Nový zákon dále hovoří o apoštolské službě. V širším chápání lze za apoštola pokládat věřícího, který uposlechl Ježíšova příkazu hlásat evangelium – uposlechl ho ve službě.

U chápání apoštola jako služebnosti však nelze najít ani náznak autority či autoritativního jednání, které by Nový zákon popisoval. Naopak dvanáct apoštolů včetně s Pavlem mělo evidentní přirozenou autoritu, která patrně vycházela právě ze způsobu jejich povolání – samotným Bohem, a skutečností, že byli Ježíšovi nejbližší učedníci. Apoštolové ustanovovali starší v jednotlivých městech (vkládáním rukou) nebo pověřili některého ze služebníků, aby starší ustanovil. Dále nařizovali, napomínali, vyzývali atd. ostatní věřící – vše však dle učení Ježíše Krista a Písma.

Skutky 14:23 - V každé té církvi **ustanovili starší** a v modlitbách a postech světili učedníky Pánu, v kterého uvěřili.¹

Titovi 1:5 - Proto **jsem tě ponechal na Krétě**, abys **vedl do pořádku**, co ještě zbývá, a **ustanovil** v jednotlivých městech **starší**, jak jsem ti **nařídil**.¹

1. Korintským 7:17 - Každý ať žije v tom postavení, které měl od Pána, když ho povolal k víře. A tak to **nařizuji v církvích všude**.

2. Korintským 10:1 - Já, Pavel, vás **napomínám** tiše a mírně po způsobu Kristově – já, který tváří v tvář jsem prý mezi vámi pokorný, ale z dálky si na vás troufám.¹

1. Petrův 5:1 - Starší mezi vámi **napomínám**, sám také starší, svědek utrpení Kristových i účastník slávy, která se má v budoucnu zjevit:¹

I přes zjevnou přirozenou autoritu se apoštolové nechovali povýšeně, ale podle toho, jak Ježíš Kristus učil – stali se služebníky ostatních. V žádném textu Nového zákona si apoštolové nevynucují poslušnost ostatních věřících. Při naléhavém domlouvání používají k usvědčování Písmo. Zde je příklad apoštolské pokory:

1. Korintským 15:8 - Naposledy ze všech se jako nedochůdčeti ukázal i mně.¹

Někteří věřící z Nového zákona vyvozují tzv. „Apoštolskou posloupnost“. Jedná se o vývoj a předávání autorit. Tato teze vychází z domněnky, že Ježíš Kristus předal svou božskou autoritu apoštolům (tito pak měli autoritu srovnatelnou s Bohem), a apoštolové pak autoritu předali dalším následovníkům – vedoucím církve. Jak ale bylo z předchozích textů dokázáno, Ježíš ani apoštolové žádnou autoritu nepředávali.

Nejsou žádné směrnice pro ustanovování apoštolů.⁴

Bylo by zvláštní, kdyby se apoštolé Ježíše Krista, kteří se usilovali o věrné zachování svého poselství (viz. *2. Timoteovi 2:2*), starali o ustanovování dohlížitelů/starších a přitom opomíjeli svoji vlastní posloupnost, pokud by opravdu měla být zachována.⁴

2. Timoteovi 2:2 - a co jsi ode mne slyšel před mnoha svědky, svěť to věrným lidem, kteří budou schopni učít zase jiné.¹

Je obtížné vyhnout se závěru Dietricha Müllera: „Jedna věc je jistá. N[ový] Z[ákon] nikdy neprozrazuje **žádné chápání apoštola jako institučního úřadu církve, který může být předáván**.“⁴

Pastorální listy neposkytují podklady pro ustanovování apoštolů a proroků, stejně tak ani kniha Skutků neukazuje, že by takové podklady byly v církvích založených na misijních cestách. Apoštolé **neustanovovali** apoštoly a proroky, ale starší (*Skutky 14:23*).⁴

b. Biskup

Biskup (řecky ἐπίσκοπος *episkopos* **dohlížitel**, moderátor, ochránce, zodpovědný) ³

Biskupství (řecky ἐπισκοπή *episkopé* **dohlížení**, vizitace, inspekce, pověření, navštívení) ²

Dohlížet (řecky ἐπισκοπέω *episkopeó* dávat pozor, starat se, dohlížet) ²

Pojem biskup v křesťanských církvích označuje různé druhy **administrátorů** (což může být jeden z dobrých překladů slova). ³

Slovo „biskup“ či „biskupové“ a „biskupství“ ve smyslu církevního úřadu či služby se objevuje v Novém zákoně na třech místech. Ve Skutcích apoštolů a dvou listech, které věřící časem začali nazývat „pastorální“.

Skutky 20:28 - Dávejte pozor na sebe a na celé stádo, v němž vás Duch Svátý ustanovil za **strážce** [episkopos] ², abyste pásli [poimainein – pást ovce, krmit, určovat pravidla] ² Boží církev, kterou si získal vlastní krví. ⁵

1. Timoteovi 3:1,2

Věrohodné je to slovo: **Usiluje-li** [oregetai – toužit, usilovat] ² někdo o **biskupství** [episkopé – dohlížení] ², touží po dobré práci [ergou – práce, zaměstnání] ². **Biskup** [episkopos] ² tedy má být bezúhonný, muž jedné ženy, střídmý, rozvážný, řádný, pohostinný, schopný učit, ⁵

Titovi 1:5-7

⁵Proto jsem tě ponechal na Krétě, abys uvedl do pořádku, co ještě zbývá, a **ustanovil** [katastēsēs – umístit, jmenovat] ² **v jednotlivých městech starší** [presbyteros – starší, senior] ², jak jsem ti nařídil.

⁶Mají to být lidé bezúhonní, jen jednou ženatí, mají mít věřící děti, kterým se nedá vytknout nevázanost a neposlušnost.

⁷Neboť **biskup** [episkopos] ² má být bezúhonný jako **správce** [oikonomos – domovník, manažer] ² Božího domu. Nemá být nadutý, zlostný, pijan, rváč, ziskuchtivý. ¹

Další výskyty těchto řeckých slov v Novém zákoně, včetně slova „správce“ (oikonomos), jsou podrobně vypsány v příloze B této práce.

Text ze Skutků apoštolských je součástí vzkazu apoštola Pavla starším (presbyteros) církve v Efesu. Pavel tyto starší oslovuje termínem „biskup“, resp. „biskupové“. V listu Titovi opět mluví o starších církvi v jednotlivých městech a ve verši sedm je označí slovem „biskup“. Starší – presbyteros a biskup – episkopos apoštol Pavel používá jako synonyma. Nový zákon tedy nediferencuje mezi episkopy a presbytery. Jedná se o totožný úřad – úřad starších. Několik dobových dokumentů z prvního století n.l. uvádí, že tehdejší křesťané zcela běžně považovali slova presbyteros a episkopos za synonyma. Například dílo Didaché.

List církvi ve Filipech naznačuje přítomnost „dohlížitelů“ (**episkopos**) a „diakonů“ (**diakonos**). Pastorální dopisy, o nichž se předpokládá, že byly napsány později, ukazují veliký zájem o pečlivé ustanovení způsobilých starších/dohlížitelů a diakonů (1. Timoteovi 3:1–12; Titovi 1:3–9). Jak můžeme vidět, **jsou názvy tohoto úřadu do jisté míry flexibilní a zaměnitelné**. ⁴

Didaché je zkrácený řecký název, pod nímž je známo starokřesťanské dílo z 1. století – **Učení Pána hláсанé národům dvanácti apoštolů** (Διδαχή τοῦ κυρίου διὰ τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῖς ἔθνεσιν), *Didaché tú kýriú dia tón dódeka apostolón tois ethnesin*.

Jedná se o nejdůležitější dokument poapoštolské doby a nejstarší svědectví o církevním právu. ³

δι δαχῆ των δώδεκα ἀποστόλων
Διδαχὴ κυρίου διὰ τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῖς ἐθνεσιν. ὁ δεῦρο
ἴσθι· μὴ αὐτῶ· καὶ αὐτῶν· θανάτου· διὰ τὸ ὅτι πολλοὶ μετὰ
ἐν τῷ κυρίου· ἡ μὲν ὡς ὁ δὲ τῶν ἀποστόλων· πρῶτη· γὰρ

c. Starší

Presbyter (řecky πρεσβύτερος *presbyteros* **starší**, senior) je v Novém zákoně označení vůdce místní křesťanské komunity.³

Apoštolové při svých misijních cestách nejen přiváděli lidi k víře v Ježíše Krista, ale také ustanovovali v každém městě „starší“ – jakési dohlážitelé nad čistotou víry a učením. Každé město mělo své starší. V Novém zákoně jsou místní skupiny křesťanů nazýváni církví. Např.: církev v Efesu, církev v Korintu apod.

Když Pavel se Silasem zakládali církve, pečlivě ustanovovali „starší“ do jejich vedení (Skutky 14:23). Pavel také svolal „starší“ (*presbyteros*) Efezské církve a oslovil je jako „dohlážitelé“ (*episkopos*), kteří měli také být „pastýři“ (*poimaino*), nebo „pastory“, Boží církve (Skutky 20:17,28).⁴

Uvedeme si nyní texty Nového zákona, které obsahují slovo „presbyteros“. (Kompletní výčet najdete v příloze C této práce.) Žádné další texty o církevních autoritách Nový zákon již neobsahuje.

Skutky 14:23 - V každé té církvi ustanovili [cheirotoneó – volba/hlasování vkládáním rukou, vyvolit, vytvořit, jmenovat, ustanovit]² **starší** a v modlitbách a postech svěřili učedníky Pánu, v kterého uvěřili.¹

Skutky 15:6 - Apoštolové a **starší** se tedy sešli, aby celou tu věc uvážili.¹

Skutky 15:22 - Tu se apoštolové a **starší** za **souhlasu celé církve** rozhodli...¹

Skutky 15:23 - Po nich poslali tento dopis: „My, apoštolové a **starší**, vaši bratří, posíláme pozdrav...¹

Skutky 16:4 - Ve všech městech, jimiž procházeli, předávali závazná ustanovení, na nichž se usnesli apoštolové a **starší** v Jeruzalémě.¹

Skutky 20:17 - Z Milétu poslal Pavel vzkaz do Efesu a zavolał si **starší** církve.¹

Skutky 21:18 - Nazítří se Pavel odebral i s námi k Jakobovi, kde se sešli všichni **starší**.¹

1. Timoteovi 4:14 - Nezanedbávej svůj dar, který ti byl dán podle prorockého pokynu, když na tebe **starší** vložili [epithesis – vložení rukou – převzato z židovské tradice, modlitba za někoho]² ruce.¹

Titovi 1:5 - Proto jsem tě ponechal na Krétě, abys uvedl do pořádku, co ještě zbývá, a ustanovil v jednotlivých městech **starší**, jak jsem ti nařídil.¹

List Jakubův 5:14 - Je někdo z vás nemocen? Ať zavolał **starší** církve, ti ať se nad ním modlí a potírají ho olejem ve jménu Páně.¹

1. Petrův 5:1-4 - **Starší** mezi vámi napomínám, sám také starší, svědek utrpení Kristových i účastník slávy, která se má v budoucnu zjevit:¹

Celý kontext kapitol předcházejících textů dává docela jasnou představu, jaké úkoly starší měli. Například v 15. kapitole Skutků se objevil problém s odlišným učením – o vyžadování obřizky jako podmínky ke spasení. Při svém rozhodnutí pak vycházeli z Písma a uvedli celou věc na pravou míru. Z verše 22 je patrné, že dospěli ke všeobecné shodě jak starší, tak apoštolové (přítomní apoštolové – přímí svědci Ježíše Krista), ale i celá místní církev. Ve 20. kapitole apoštol Pavel vyzývá starší, aby dávali pozor na sebe navzájem i celou místní církev a nazval je biskupy – strážci, dohlážiteli.

Skutky 20:28 - Dávejte pozor na sebe i na celé stádo, ve kterém si vás Duch svatý ustanovil za **strážce** [episkopos]² abyste byli pastýři Boží církve, kterou si Bůh získal krví vlastního Syna.¹

Nový zákon popisuje starší zejména jako ochránce čistoty víry dle Písma. Další funkce starších můžeme pouze dedukovat. Ve 21. kapitole Skutků dokonce apoštol Pavel vyslýchá radu od starších v Jeruzalémě. Nikde v Novém zákoně se neobjevuje postoj moci a vyžadování bezpodmínečné poslušnosti.

d. „Pastýř“

Pastýř (řecky ποιμήν *poimén* **pastýř** ovci) ²

Pást (řecky ποιμαίνω *poimainó* – **pást** ovce, krmit, starat se, pečovat, určovat pravidla) ²

V celém Novém zákoně se slova „pastýř“ a „pást“ objevují pouze ve významu pasení ovcí, krmení ovcí nebo starání a pečování o ovce. Kromě jediného úseku v Efezským 4:11 z textů nevyplývá, že by se jednalo o nějakou konkrétní církevní službu či církevní autoritu. (Kompletní přehled textů je v příloze D této práce.) Přesto lze z těchto pojmů vyvozovat určité duchovní principy.

Ježíš Kristus se na několika místech Nového Zákona připodobňuje k dobrému pastýři, který se stará o své ovce – učedníky a následovníky. Ježíš se tedy stará o svou církev. Ve Zjevení se objevuje spojení „pást železnou berlou“, které má představovat výraz moci. Jedná se však pouze o období po druhém příchodu Ježíše Krista a o vládu nad národy světa.

Z Janova evangelia mnozí křesťané usuzují, že zde Ježíš předává svou autoritu apoštolovi Petrovi a ustanovuje ho tak hlavou budoucí církve výzvou „pas mé ovce“. Pokud si ale přečteme celou kapitolu, je nesporné, že Ježíš znovu aplikuje princip – kdo chce být nejvyšší, staň se vaším služebníkem. I Petra se Ježíš ptá, zdali ho miluje více, než ostatní. „Pas mé ovce“ není výraz pro „vládní“, „bud’ hlavou“, „rozhoduj“ apod., ale v kontextu celého Nového zákona pro „starej se“, „pečuj“, „polož život za ovce/druhé“ atd. Tato výzva Ježíše Krista není dána jen Petrovi, ale všem věřícím.

Nyní se ale podívejme na verše, ze kterých mnozí křesťané dedukují vznik církevní autority pojmenované „pastýř“ či pastor:

Efezským 4:11 - A toto jsou jeho dary: jedny povolal za apoštoly, jiné za proroky, jiné za zvěstovatele evangelia, jiné za **pastýře** [poimenas] ² a učitele, ¹

Skutky 20:28 - Dávejte pozor na sebe a na celé stádo, v němž vás Duch Svatý ustanovil za strážce [episkopos] ², abyste **pásli** [poimainein] ² Boží církev, kterou si získal vlastní krví. ⁵

1. *Petrův 5:1-4*

¹**Starší** [presbyterous] ² mezi vámi vybízím, *já spolustarší* [sumpresbyteros] ² a svědek Kristových utrpení a také účastník budoucí slávy, která bude zjevena:

²**Paste** [poimante] ² Boží stádo, *které je u vás; dohlížejte* [episkopountes] ² na ně ne z donucení, ale dobrovolně, podle Boha, ne z nízké ziskovosti, ale ochotně,

³**ne jako páni** [katakuriouo – podrobit si, být pánem] ² nad svým podílem, ale *jako ti*, kteří se *svému* stádu stávají vzorem.

⁴A když se ukáže **nejvyšší pastýř** [archi-poimén – archipoimenos – nejvyšší pastýř – jediný výskyt slova v Novém zákoně] ², dostanete nevadnoucí věnec slávy. ⁵

List Judův 1:12 - Tito jsou poskvrnami na vašich hodech lásky, když s *vámi* bezostyšně hodují a **pasou** [poimainontes] ² sami sebe; *jsou jako* oblaky bez vody, *které* jsou hnány větry, stromy na sklonku podzimu, bez ovoce, dvakrát zemřelé, vykořeněné; ⁵

V listu Efezským 4:11 je pastýřská služba vyjmenována jako jedna ze služeb věřícího. Kdyby někdo bral seznam seřazený podle důležitosti, je tato služba až na předposledním místě. Apoštol Pavel zde nepodává vyčerpávající výčet všech služebností v církvi, pouze vyjmenovává některé z nich. Dalo by se dokonce říci, že namátkově. Pastýřská služba je jistě součástí církve. Nový zákon ji však na žádném místě nspecifikuje ani nepopisuje. Bezpochyby se však dle významu pojmu jedná o péči či starost o druhé.

Skutky 20:28 a 1. List Petřův 1-4 jsou jediné dvě místa Nového zákona, kde apoštol Pavel vyzývá starší místní církve aby „pásli“ či dohlíželi na místní společenství věřících. V těchto textech pojem „pást“ nabývá autority („určovat pravidla“), protože výzva je v obou případech dána starším místní církve. „Pást“ (pomanate) a dohlížet (episkopountes) jsou výrazy opět rovnocenné a vzájemně zaměnitelné. Apoštol Pavel důrazně připomíná, jak mají starší pracovat – ne ze zřetelnosti, ne jako páni, ale být vzorem. Nikde není zmínka o nějaké nadřazené autoritě starších. Naopak apoštol Pavel připomíná, kdo je v církvi tím nejvyšším pastýřem – tím je stále pouze Ježíš Kristus.

Na závěr misijních cest se Pavel setkal se staršími efezské církve (Skutky 20:17–38). Funkce biskupa („dohlázeitele“) a pastýře („pastora“) byla také nepochybně dána starším (Skutky 20:28; 1. Petr 5:2).⁴

e. Ostatní

V textech Nového zákona lze najít další výrazy a slovní spojení, které někteří křesťané považují za církevní autority. Podíváme se na ty nejviditelnější.

Anděl (řecky ἄγγελος *aggelos* **posel**, anděl, nadpřirozený posel Boží, hlasatel Božích zpráv, vyslanec)²

V celém Novém zákoně je slovo „anděl“ používáno zcela jednoznačně jako označení Božího posla. V příloze E této práce jsou vypsána místa všech 176 výskytů tohoto výrazu. Ve Zjevení je však 8 míst, které někteří křesťané chápou jako oslovení sedmi autorit místních církví:

Zjevení 1:20 - těch sedmi hvězd, které jsi viděl v mé pravici, i těch sedmi zlatých svícňů: Sedm hvězd jsou **andělé** [angeloi]² sedmi církví, a sedm svícňů je sedm církví.¹

Zjevení 2:1 - **Andělu** [angelō]² církve v Efezu piš: Toto praví ten, který drží sedm hvězd ve své pravici, který se prochází mezi sedmi zlatými svícny:¹

Zjevení 2:8 – **Andělu** [angelō]² církve ve Smyrně piš: Toto praví ten první i poslední, který byl mrtev a je živ:¹

Zjevení 2:12 – **Andělu** [angelō]² církve v Pergamu piš: Toto praví ten, který má ostrý dvousečný meč:¹

Zjevení 2:18 – **Andělu** [angelō]² církve v Thyatirech piš: Toto praví Syn Boží, jenž má oči jako planoucí oheň a nohy jako zářivý kov:¹

Zjevení 3:1 – **Andělu** [angelō]² církve v Sardách piš: Toto praví ten, který má sedmero duchů Božích a sedmero hvězd: „Vím o tvých skutcích – podle jména jsi živ, ale jsi mrtev.“¹

Zjevení 3:7 – **Andělu** [angelō]² církve ve Filadelfii piš: Toto prohlašuje ten Svatý a Pravý, který má klíč Davidův; když on otvírá, nikdo nezavře, a když on zavírá, nikdo neotevře:¹

Zjevení 3:14 - **Andělu** [angelō]² církve v Laodikeji piš: Toto praví ten, jehož jméno jest Amen, svědek věrný a pravý, počátek stvoření Božího:¹

V kontextu celého Nového zákona a zejména knihy Zjevení se nelze domnívat, že „andělé“ zmíněných sedmi církví představují nějaký druh lidských církevních autorit – jednoho člověka stojícího v čele každé ze jmenovaných církví.

Efezským 4:11 - A toto jsou jeho dary: jedny povolal za apoštoly, jiné za proroky, jiné za zvěstovatele evangelia, jiné za pastýře a učitele,¹

Z výše uvedeného textu mnoho křesťanů dedukuje, že vyjmenované služebnosti ukazují typy církevních vůdců. Kromě již zmíněných apoštol, biskup, starší a „pastýř“ jsou to prý také diakon, prorok, evangelista a učitel. Jak jsme si osvětlili, biskup, starší a „pastýř“ jsou dle Nového zákona jedna jediná služebnost. I když služba diakona, proroka a učitele evokuje určitý stupeň autority, Nový zákon neuvádí, že by se diakoni, proroci, evangelisté či učitelé podíleli na řízení církve.

Diakoni byli praktičtí služebníci (například přísluhovali u stolů), evangelisté kázali evangelium zejména lidem, kteří o Ježíši ještě neslyšeli. Učitelé vyučovali z Písma. Je patrné, že tito služebníci byli v úctě ostatních. Například učedníci, kteří se chtěli z Písma něco naučit, museli učiteli naslouchat. Učitel však neměl autoritativní moc ve smyslu: „Takhle to chápu já a takto to bude.“ Žádná z uvedených služebností nemá dle Nového zákona duchovní autoritu. Zvěstování evangelia, kázání či vyučování musí být vždy v souladu s Písmem. Všichni věřící jsou povinni vše sami porovnávat.

Skutky 17:11 - Židé v Beroji byli přístupnější než v Tesalonice: Přijali evangelium s velikou dychtivostí a **každý den zkoumali v Písmu, zdali je to tak, jak zvěstuje Pavel.**¹

Proroci také podle Nového zákona nestojí v žádné autoritě, protože jejich proroctví podléhají posuzování ostatními věřícími:

1. Korintským 14:29 - Z proroků ať promluví dva neb tři a **ostatní ať to posuzují.**¹

1. Korintským 14:31 - Jeden po druhém můžete **všichni** prorocky promluvit, aby všichni byli poučeni a všichni také povzbuzeni.¹

Nový zákon **nedává** podklady pro **ustanovování proroků do struktury vedení církve**; ve skutečnosti by **obsah proroctví vždy měl být zkoušen a zodpovídat se nadřazené autoritě Písma.**⁴

Galatským 1:8 - Ale i kdybychom **my** nebo **sám anděl** z nebe přišel hlásat **jiné** evangelium než to, které jsme vám zvěstovali, budiž proklet!¹

Zjevení 22:18 - Já dosvědčuji každému, kdo slyší slova proroctví této knihy: Kdo k nim něco **přidá**, tomu přidá Bůh ran popsaných v této knize.¹

4. Duchovní autority

a. Dějiny

Ježíš Kristus nekladl důraz na organizaci církve či církevní instituce. Církev přirovnává zejména k nevěště, která si má obléct čistý šat pro Jeho druhý příchod. Nepopisuje strukturu autorit, vnitřní instituční organizaci apod. O řádu v církvi se zmiňují až novozákonní listy na velmi málo místech.

Pečlivě se však vyhýbal pastem politické a instituční moci a prokazoval neobyčejnou pokoru a trpělivost ke svým apoštolům. Jeho božské atributy byly zahaleny v lidském těle a byl výkladem a příkladem slova a činů svého Otce.⁴

Nikde v Novém zákoně není ani náznak, že by včele církve (několika sborů) či místní církve měl stát jediný člověk! Nový zákon také nezmiňuje žádnou hierarchickou posloupnost autorit, nezná jednotnou podobu úřadu řízení církve, ani neváže církve na konkrétní organizační model.

O služebnosti staršího zbývá říci ještě jednu věc: v Novém zákoně se vyskytuje pouze v **množném čísle**. I když termíny "starší" a "biskup" vystupují na stránkách Nového zákona jako **synonyma**, nikdy se nemluví o **jediném starším či biskupovi**, který by byl **sám představeným sboru**. Slovo starší či biskupové se vždy objevuje v plurálu.⁷

Ve Skutcích (zejména 15. kapitole) čteme, že „apoštolové a starší“ spolu jednali a vydali stanovisko pro ostatní církve. Působili tedy v jakémsi kolegiu, kdy apoštolové neměli větší autoritu než starší, ani starší nebyli nad apoštoly.

Podle písemného záznamu 1. Klementova listu (datace r. 96/97 n.l.) jsou obce křesťanů řízeny dle Písma skupinami starších (presbyterů), kteří společně vykonávají dohled (episkopé). To se však časem změnilo.

Svatý Klement I. či Kliment I. či Klement Římský byl čtvrtý papež katolické církve. Jeho pontifikát se datuje do let 88/92 - 97/101.³

... **brzy nastane posun k jedinému biskupu ve sboru**. Je důležité si uvědomit, že Nový zákon takového uspořádání **nezná**. Je to závažná změna, která bude mít dalekosáhlý dopad na další vývoj církve - jde tu však o **odklon** od apoštolského vzoru.⁷

Další historický záznam nám přináší např. sedm listů Ignáce z Antiochie:

Ignác z Antiochie (též **Ignatios**), zvaný Theoforos, tj. nositel Boha, narodil se okolo roku 50 v Sýrii, umučen roku 107 v Římě. Biskupský úřad vykonával po 40 let.³

Zatímco Nový zákon používá termínu "biskup" a "presbyter" záměnně, **pro Ignátia už to neplatí**. V jeho modelu figuruje **nad sborem jeden biskup**, jemuž pomáhá skupina presbiterů, kteří jsou mu **přímo podřízeni**. Jednota církve je ztělesněna v jednosti biskupa. Tvrdí, že biskup svou autoritou zaujímá **Kristovo místo** a presbyterové jsou jako apoštolové. Tento vývoj je známý jako **monarchický episkopát** či monoepiskopát - **jediný biskup, vládnoucí jako monarcha**.

Ignatios prohlašuje, že **v církvi nikdo nesmí nic dělat bez biskupova souhlasu**. Večeře Páně je **platná** jen tehdy, pokud ji vysluhuje biskup či někdo, koho on ustanovil. Bez svolení biskupa se nemůže konat ani křest, ani hody lásky. ...dokonce tvrdí, že i žadatelé o manželství mají vyčkat biskupova souhlasu.⁷

Jak je patrné, docela brzo došlo k pozvolnému odklonu. Staršovstvo bylo zachováno, ale do čela církve se postavil jediný člověk. Ignác rozdělil oba pojmy (presbyter a episkopos), aby zřídil dvě funkce – staršovstvo a nadřazeného biskupa. Ignác dále říká:

Pokud budou všichni **loajální vůči biskupovi** a jeho vedení, **lze se vyhnout nebezpečnému učení a rozkolným tendencím v církvi**. Avšak v tom všem učinil Ignatios z úřadu biskupa něco víc, než co představoval za apoštolů.⁷

Patrně si ani neuvědomuje, že se ve svých stanoviscích **liší** od Nového zákona.⁷

Zajímavé je, že tímto uspořádáním dává vzniknout zcela novému nebiblickému učení – autorita je zodpovědná za své „podřízené“, autorita rozhoduje o druhých a o tom, co je a co není od Boha, poslušnost autoritě = ochrana čistoty víry a jednota církve. Toto učení zastávají některé křesťanské církve dodnes.

Hippolyt Římský je autorem svého nejznámějšího díla Apoštolská tradice (Traditio apostolica), které mimo jiné popisuje, jak byli voleni biskupové.

Hippolyt či **Hippolytus** (asi 170 zřejmě na východě římské říše – 235 na Sardinii) byl první vzdoropapež (od roku 217). Od roku 192 byl v Římě presbyterem.³

Volby se účastnila celá místní církev (tedy všichni její členové), která vybrala kandidáta a lid jej pak provolal (aklamoval) za svého biskupa.³

Ve třetím století n.l. postupoval odklon dál za Cypriána:

Svatý Cyprián, vlastním jménem **Thascius Caecilius Cyprianus**, byl biskup Kartága a důležitý starověký křesťanský spisovatel, církevní Otec. Narodil se na začátku 3. století v severní Africe, zřejmě v Kartágu, kde též získal dobré vzdělání. Zemřel jako mučedník při Valerianově pronásledování 14. září 258.³

Chopil se Ignatiovy myšlenky, že křesťané musí poslouchat svého biskupa a že bez biskupa nejsou svátosti platné, a učinil v tom směru ještě další krok. Razil nyní heslo *extra ecclesiam nulla salus* - **mimo církev není spásy**. S tím by asi všichni křesťané souhlasili, ale Cyprian definoval církev jako ty, kdo **náležitě poslouchají své biskupy**. Římská církev nakonec půjde v myšlence, že mimo církev není spásy, ještě dál a bude definovat církev jako ty, kteří se **podřizují papeži**. Tedy - **bez papeže není spásy**.⁷

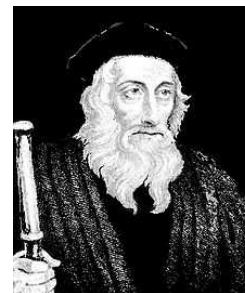
Jak z dějin víme, církev se postupem času stále více odklání od pravého učení Písma. Neomylnost papeže, papež jako zástupce Boha na zemi, sílící politická moc církve, inkvizice, trojpapežství... Naproti tomu v průběhu dějin bylo několik pokusů o návrat k Písmu či odmítnutí církevní moci.

Sv. **Augustin z Canterbury** (kolem 546 Itálie – 26. května 604? Canterbury) byl benediktinský mnich italského původu, jehož papež Řehoř Veliký poslal na misie do Anglie a roku 597 ustanovil arcibiskupem v Canterbury. Je označován jako Apoštol Angličanů a zakladatel anglické církve.³

Keltským křesťanům se nezamlouvalo, že by měli Augustina přijímat jako svou autoritu. Považovali ho za ješitného a pyšného. Proto **jeho autoritu odmítli**, a tak je Augustin **pokládal za zlovolné rebely** proti právoplatné moci Říma.⁷

John Wycliffe (též **Wyclif**, **Wycliff** nebo **Wickliffe**), v češtině znám jako **Jan Viklef**, (asi 1320 – 31. prosince 1384) byl anglický teolog na Oxfordské univerzitě a propagátor reformy římskokatolické církve. Je považován za předchůdce protestantské reformace. Jeho spisy přivázeli do Čech pražští univerzitáni, mezi nimiž vynikal Jeroným Pražský.³

Vyhlásil, že Kristus ustanovil **pouze řád služby starších a diákonů, všechno ostatní je důsledkem sekularizace církve**. Dospěl též k závěru, **že starší jsou totéž co presbyteri, kněží a biskupové**. Ke konci života tvrdil, že **knězem je každý věřící**.⁷

Protestantská reformace, Mistr Jan Hus, Martin Luther, Husité, Jan Amos Komenský, Jednota bratrská, Moravští bratři atd. se snažili o návrat k Písmu. Později pak i letniční či charismatické hnutí. Přesto má církev historicky vždy tendenci k vytváření autoritářských struktur a hierarchií.

b. Současnost autorit charismatického a letničního hnutí

I když se charismatické a letniční hnutí snažilo o úplný návrat k Písmu, některé církve si ve svém učení ponechaly to, co zavedl už Ignác či Cyprián. Ať už poukazují na strukturu autorit Starého zákona nebo nadřazují jednoho ze starších (biskupa) nad ostatní starší anebo argumentují nadřazeností některých služeb nad ostatními – např. pastýř = pastor. Jako podklad pro ospravedlnění autority nad církví slouží listy apoštola Pavla Timoteovi a Titovi. Zde je výpis zmiňovaných textů, týkajících se autority (podrobný výpis textů obsahující slova „paragelló“, „parakalé“, „elegchó“ a „epitimaó“ naleznete v příloze F této práce):

1. *Timoteovi 1:3* - Když jsem odcházel do Makedonie, **žádal** [parekalesa – volat, povolat, snažně prosit, žádat, kárat, napomínat, utěšovat]² jsem tě, abys dále zůstal v Efezu a nikomu **nedovolil** [parangeilēs – doručit zprávu, prohlašovat, oznámit, přikazovat]² učit odchýlným naukám¹

1. *Timoteovi 2:1* - Na prvním místě **žádám** [parakalō – volat, povolat, snažně prosit, žádat, kárat, napomínat, utěšovat]², aby se konaly prosby, modlitby, přímlyvy, díkyvdání za všechny lidi,¹

1. *Timoteovi 4:11-13*

¹¹To **přikazuj** [Parangelle – doručit zprávu, prohlašovat, oznámit, přikazovat]² a tomu **uč** [didaske - vyučovat]².

¹²Nikdo ať tebou **nepohrdá** [kataphroneitō – pohrdat, pohrdání]² proto, že jsi mladý; ale těm, kdo věří, buď vzorem v řeči, v chování, v lásce, ve víře, v čistotě.

¹³Než přijdu, **ujmi se předčítání, kázání, vyučování** [didaskalia - vyučovat]².¹

1. *Timoteovi 5:1* - Proti staršímu člověku nevystupuj tvrdě, nýbrž **domlouvej** [parakalei – volat, povolat, snažně prosit, žádat, kárat, napomínat, utěšovat]² mu jako otci, mladším jako bratrům,¹

1. *Timoteovi 5:7* - To jim **zdůrazňuj** [parangelle – doručit zprávu, prohlašovat, oznámit, přikazovat]²; ať se jim nedá nic vytknout.¹

1. *Timoteovi 5:20* - Ty, kteří hřeší, **kárej** [elenche – kárat, konfrontovat]² přede všemi, aby se báli i ostatní.¹

1. *Timoteovi 6:2* - Ti, kdo mají věřící pány, ať k nim nemají menší úctu proto, že jsou jejich bratři, nýbrž ať jsou jim poddáni o to raději, že mohou sloužit věřícím a milovaným. Tomu všemu **uč** [didaske -

vyučovat] ² a to **příkazuj** [parakalei – volat, povolat, snažně prosit, žádat, kárat, napomínat, utěšovat] ². ¹

1. *Timoteovi 6:17* - Těm, kteří jsou bohatí v tomto věku, **příkazuj** [parangelle – doručit zprávu, prohlašovat, oznámit, příkazovat] ², ať nejsou pyšní a nedoufají v nejisté bohatství, nýbrž v Boha, který nás štědře opatřuje vším, co potřebujeme; ¹

1. *Timoteovi 6:18* – napomínej [agathoergein – dělat dobré skutky, dosvědčovat – slovo „napomínej“ v originále není] ² je, ať konají dobro a jsou bohatí v dobrých skutcích, štědří, dobročinní ¹

2. *Timoteovi 2:14* - Toto připomínej a před tváří Boží naléhavě **domlouvej** [logomachein – trvat na slovech – jediný výraz v Novém zákoně] ² bratřím, aby se nepřeli o slova. Není to k ničemu, leda k rozvrácení posluchačů. ¹

2. *Timoteovi 4:2* - Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod, **usvědčuj** [elenxon – kárat, konfrontovat] ², **domlouvej** [epitimēson – pokárat, vyčinit, napomenout, varovat] ², **napomínej** [parakaleson – volat, povolat, snažně prosit, žádat, kárat, napomínat, utěšovat] ² v trpělivém vyučování. ¹

Titovi 1:9 - pevný ve slovech pravé nauky, aby byl schopen jak **povzbuzovat** [parakalein – volat, povolat, snažně prosit, žádat, kárat, napomínat, utěšovat] ² ve zdravém učení, tak **usvědčovat** [elenchein – kárat, konfrontovat] ² odpůrce. ¹

Titovi 1:13 - A je to pravdivé svědectví. Proto je přísně **kárej** [elenche – kárat, konfrontovat] ², aby měli zdravou víru ¹

Titovi 2:6 - Rovněž mladší muže **napomínej** [parakalei – volat, povolat, snažně prosit, žádat, kárat, napomínat, utěšovat] ², ať jsou ve všem rozvázní, ¹

Titovi 2:15 - Tak mluv, **napomínej** [parakalei – volat, povolat, snažně prosit, žádat, kárat, napomínat, utěšovat] ² a **přesvědčuj** [elenche – kárat, konfrontovat] ² se vším **důrazem**. Nikdo ať tebou **nepohrdá** [periphronēitō – povyšovat se, pohrdat] ². ¹

Někteří křesťané z těchto slov usuzují, že Timoteus a Titus měli autoritu nad celou místní církví jako jediné osoby. Jinak by apoštol Pavel přeci nemohl použít tak „tvrdá“ slova, která na autoritu poukazují. Jak Timoteus, tak Titus ale nejednali na „vlastní pěst“. Oba byli pověřeni apoštolem Pavlem – byli tedy pod jeho apoštolskou přirozenou autoritou a v této autoritě (jako zástupci apoštola Pavla) měli sbory spravovat. Je pravděpodobné, že Timoteus a Titus byli staršími (presbytery) místních církví.

Častokrát se opomíjí fakt, že oba služebníci dostali od apoštola Pavla mimo jiné i přesné instrukce o tom, jaké vlastnosti má mít starší (1. Timoteovi 3:1-10 a Titovi 1:5-9) a jaké úkoly má plnit. Obě místní církve měly úplně stejné uspořádání, jako ostatní, již etablované církve. Timoteus a Titus nestáli v čele těchto církví jako vůdci, nýbrž plnili svěřené úkoly apoštola Pavla. Hlavně měli zajistit čistotu víry a postavit se proti zhoubným naukám a lidským výmyslům.

V každém případě pokyny vydané pro Timotea a Tita jsou závazné pro všechny věřící. Nejsou určeny jen pro pár jedinců, stojících v čele, ale každému věřícímu. Zdůrazňovat, kárat, napomínat, připomínat, přesvědčovat či učit pravdu má každý následovník Ježíše Krista.

Nyní se podívejme na místa Nového zákona, která dále mluví o autoritě:

Autorita (řecky κυριότης *kuriotés* – **panování**, nadvláda, ovládání, dominantní postavení, důstojnost) ²
Moc (řecky ἐξουσία *exousia* – **moc**, mocnost, autorita, pravomoc, úřad, váha) ²

Efezským 1:21 - vysoko nad každou **vládu** [archēs – vládce, panovník, počátek] ² i **autoritu** [exousias] ² i **mocnost** [dynamēōs – síla, moc, energie, skvělá práce] ² i **panstvo** [kyriotētos] ² a *nad* každé jméno, které je jmenováno nejenom v tomto věku, ale i v budoucím. ⁵

Koloským 1:16 - neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebesích i na zemi, věci viditelné i neviditelné, ať trůny nebo **panstva** [kyriotētes] ², **vlády** [archai – vládce, panovník, počátek] ² nebo **autority** [exousiai] ²; všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. ⁵

2. *Petrův 2:10* - a *to* hlavně ty, kdo jdou za tělem v poskvrňující žádosti a pohrdají **autoritou** [kyriotētos] ². Drzí opovážlivci, nebojí se tupit duchovní mocnosti, ⁵

Judův 1:8 - Stejně i tito ve svém snění poskvrňují tělo, neuznávají **autoritu** [kyriotēta] ², rouhají se slávám ⁵

Jak vidíme, jedná se o slova popisující světské vlády, nadvládu, panování a moc. Ne tak má být mezi společenstvím křesťanů a v církvi, jak praví Ježíš.

Někteří křesťané dokonce vyznávají jakousi „nedotknutelnost“ církevních autorit. Říkají, že pokud se autorita mylí nebo dělá něco špatně, „podřízenému“ to nepřísluší hodnotit. Je jen na Bohu, zdali takovou autoritu pokárá či ne.

1. *Korintským 6:1-5*

¹Jak to, že se někdo z vás opovažuje, má-li spor s druhým, jít k pohanským soudcům místo k bratřím?

²Což nevíte, že **Boží lid bude soudit svět**? Jestliže budete soudit svět, **nejste snad schopni rozsuzovat takové maličkosti?**

³Nevíte, že budeme **soudit anděly**? Tím spíše **věci všedního života!**

⁴Máte-li **spory** o tyto všední záležitosti, proč se obracíte k těm, kdo nemají s církví nic společného?

⁵K vašemu zahanbení to říkám. Cožpak není **mezi vámi nikdo rozumný, kdo by dovedl rozsoudit spor mezi bratřími?** ¹

Matouš 18:15 - Když tvůj bratr zhřeší, **jdí a pokárej ho** mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. ¹

Matouš 15:14 - „A když vede slepý slepého, **oba spadnou do jámy.**“ ¹

Nový Zákon mluví zcela jinak – všichni věřící jsou si navzájem bratry a sestrami – nikdo se nemá povyšovat nad ostatní nebo dokonce získávat nějaká privilegia nedotknutelnosti.

Jak historie ukázala, vždy se tyto zavádějící myšlenky, které odporují Písmu, dají velmi snadno zneužít na úkor druhých. Historie se stále opakuje. Bohužel i dnes se některé církevní autority staví do rolí prostředníků mezi Bohem a člověkem. Více méně do rolí zástupců Boha. Některé církevní autority si totiž uzurpují právo rozhodovat o tom, co je a co není od Boha či přinášejí vlastní proroctví, vidění a slova v autoritě Boží, aniž by dali prostor k rozsouzení. Kdo se této autoritě nepodvolí, vzpírá se dle jejich slov samotnému Bohu. Nový Zákon a sám Ježíš proti takovým praktikám velmi varují.

1. *Korintským 14:29* - Z proroků ať promluví dva neb tři a **ostatní ať to posuzují**.¹

1. *Timoteovi 2:5* - Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš,¹

Pokud vezmeme do ruky Nový zákon, v jeho světle některé zažité praktiky dnešních církví neobstojí. Jak si s tím některé církve poradili? Jednou z možností je zpochybnit autoritu Bible. Například tvrzením, že církev je nadřazena Bibli a má tudíž právo si ji vykládat podle své potřeby. Jinou možností je sice ponechat Bibli autoritu, ale klást zároveň důraz na proroctví, vize, vidění sny apod. současných proroků či církevních autorit. Tyto vize jsou pak dávány na roveň Bibli či dokonce je jim přiznávána autorita vyšší.

Nový zákon svou apoštolskou autoritou **stojí nad církví**, která se musí znovu a znovu vracet k příkladu apoštolského křesťanství.⁷

Galatským 1:8 - Ale i kdybychom **my** nebo **sám anděl** z nebe přišel hlásat **jiné** evangelium než to, které jsme vám zvěštovali, budiž proklet!¹

Zjevení 22:18 - Já dosvědčuji každému, kdo slyší slova proroctví této knihy: Kdo k nim něco **přidá**, tomu přidá Bůh ran popsaných v této knize.¹

Podle knih Starého zákona mohl k Bohu a do chrámu přistupovat pouze kněz. Kněží tak byli prostředníky mezi Bohem a lidmi, přinášeli oběti, sloužili bohoslužby apod. Ježíš Kristus však položil nejvyšší oběť za všechny hříchy a otevřel přímou cestu k Bohu. Letniční a charismatické církve proto nemají většinou kněze či faráře a uznávají všeobecné kněžství každého věřícího. Přesto si většina z nich ponechala autoritativní funkci řízení místních církví či sborů a nazvala ji „kazatel“ či „pastor“. Pastor pak stojí v autoritě nad sborem věřících, oddává, slouží pohřby, večeři Páně, křtí, provádí požehnání nebo káže a usměrňuje. Ať tuto funkci nazveme rozličnými jmény, je nepochybné, že se jedná jednoduše o kněze. Letniční a charismatické církve tak schovaly kněžství do „pastýřské“ služby, kterou si dokážou náležitě zdůvodnit. Žádný převlek ale nezmění prostý fakt, že pastor sboru – prezentovaná autorita v osobě jediného člověka, je knězem – tedy prostředníkem mezi Bohem a lidmi.

Většina současných církví je zřízena a vedena jako instituce. Každá instituce potřebuje nějaký systém řízení a vedení. Nový zákon o řízení církve jako instituce vůbec nehovoří. Pouze uvádí (jak jsme si ukázali výše), že v každé místní církvi či místním společenství mají být starší, kteří dohlížejí na čistotu víry a učení. Nový zákon neuvádí, že by starší zároveň církev řídili, „sloužili“ nějaké obřady apod. Můžou a nemusí sloužit kázáním, vyučováním apod., jak praví Písmo.

1. *Timoteovi 5:17* - Starším, kteří svou službu konají dobře, ať se dostane dvojnásobné odměny, zvláště těm, kteří nesou břemeno **kázání a vyučování**.¹

Pro výběr starších platí určitá kritéria, která musí starší splňovat. Starších je pak vždy několik, nikdy to není jediný člověk. Starší nikdo neustanovuje, protože v současnosti nikdo již nemá autoritu přímých svědků Ježíše Krista – apoštolů. Pokud by snad někdo z křesťanů neskromně tvrdil, že má autoritu stejnou, jako měli apoštolové, zcela tak popírá Písmo.

Z kontextu Nového zákona vyplývá, že staršími by se měli stát zejména lidé, kteří se nechtějí povyšovat nad ostatní a v daném společenství jsou vnímáni jako bohabojní a služebníci ostatních. Takoví pak dohlížejí na čistotu víry a učení.

1. *Tesalonickým 5:14* - Klademe vám na srdce, bratří, kárejte neukázněné, těšte malomyslné, ujímejte se slabých, se všemi mějte trpělivost.¹

Jak předcházející verš vypovídá, vždy by vše mělo být v lásce a s cílem, aby každý ze společenství byl spasen. Kdo je silnější ve víře, nemá se povyšovat, ale ujmout se slabšího. Starší nemají právo posuzovat druhé – pouze poukázat na hříchy či odklon od Písma. Není to však jen úkol starších, ale všech věřících.

Římanům 2:1 - Proto nemáš nic na svou omluvu, když **vynášíš soud**, ať jsi kdokoli. Tím, že **soudíš druhého**, odsuzuješ sám sebe. Neboť soudíš, ale činíš totéž.¹

Římanům 2:3 - Myslíš si snad, když **soudíš** ty, kdo takto jednají, a sám činíš totéž, že ty ujdeš soudu Božímu?¹

Římanům 14:4 - **Kdo jsi ty, že soudíš cizího služebníka?** O tom, zda ob stojí či ne, rozhoduje jeho vlastní pán. A on ob stojí, neboť Pán má moc jej podepřít.¹

Římanům 14:10 - Proč tedy, ty slabý, **soudíš svého bratra?** A ty, silný, proč **zlehčuješ svého bratra?** **Všichni** přece staneme před soudnou stolicí Boží.¹

1. **Tesalonickým 4:18** - Těmito slovy se **vzájemně potěšujte**.¹

1. **Tesalonickým 5:11** - Proto se **navzájem povzbuzujte** a buďte **jeden druhému oporou**, jak to již činíte.¹

Židům 3:13 - Naopak, **povzbuzujte se navzájem den co den**, dokud ještě trvá ono ‚dnes‘, aby se **nikdo z vás**, oklamán hříchem, nezatvrdil.¹

Nyní se podívejme na texty Nového zákona, které mluví o autoritě starších. (Podrobný výpis slov „noutheteó“ a „proistemi“ naleznete v příloze G této práce.)

Římanům 12:8 - Kdo dovede povzbuzovat, nechť povzbuzuje. Kdo rozdává, ať dává upřímně. Kdo **stojí v čele** [proistamenos – vládnout, spravovat, rozhodovat, ovlivňovat]², ať je horlivý. Kdo se stará o trpící, ať pomáhá s radostí.¹

1. **Tesalonickým 5:12** - Žádáme vás, bratři, abyste uznávali ty, kteří mezi vámi namáhavě pracují, jsou vašimi **představenými** [proistamenous – vládnout, spravovat, rozhodovat, ovlivňovat]² v Pánu a **napomínají** [nouthetountas – pokárat, napomenout, varovat, poradit]² vás.¹

1. **Timoteovi 5:17** - Starším, kteří **svou službu konají** [proestōtes – vládnout, spravovat, rozhodovat, ovlivňovat]² dobře, ať se dostane dvojnásobné odměny, zvláště těm, kteří nesou břemeno kázání a vyučování.¹

Řecký výraz „noutheteó“ – napomínat či varovat je v Novém zákoně většinou použit ve smyslu vzájemného napomínání. Slovo „proistemi“ se pak dá jednoduše přeložit jako vést či ovlivnit nebo být v čele. Opět zde není ani náznak nadřazené autority, ale spíše horlivosti.

Jak je to ale s dalším řízením církve jako instituce a dalšími autoritami?

1. **Korintským 12:28** - A v církvi ustanovil Bůh jedny za apoštoly, druhé za proroky, třetí za učitele; potom jsou mocné činy, pak dary uzdravování, služba potřebným, **řízení** církve [kubernésis – vládnutí, vládní úřad, administrativa, administrace – jediný výraz NZ – slovíčko „církve“ již není v originálu]², řeč ve vytržení.¹

Apoštol Pavel vyjmenoval dar řízení či vedení vedle darů jako jsou mocné činy či uzdravování. Je tedy patrné, že Bůh svou církev vybavuje opravdu všemi potřebnými dary. Řídit a spravovat není totéž jako rozhodovat o druhých a vládnout. Lidé ve službě řízení mohou přinášet určitý řád. Taktéž správa církve jako

institute vyžaduje lidi s tímto obdarováním. (Například jednání s vládními úřady, organizování, vedení neziskových organizací apod.) Každopádně se ale nejedná o žádnou duchovní nadřazenou autoritu. Je to jen jeden z mnoha darů.

Je dobré mít na paměti, že i **dnešní sborové a církevní funkce jsou postavením služby.** ⁷

V současném důrazu na Efezským 4:11 bývá **zanedbáván** verš 12: „ ... aby své vyvolené dokonale připravil k dílu služby – k budování Kristova těla.“ **Důraz Nového Zákona leží na službě každého věřícího.** Protestantská reformace znovuzískala biblickou pravdu **kněžství všech věřících.** ... Církev musí mít vždy na zřeteli, že dary vedení **nejsou dány k oslavení několika málo lidí, ale k vystrojení všech Božích lidí ke službě.** ⁴

Efezským 4:11-13

¹¹A toto jsou jeho dary: jedny povolal za apoštoly, jiné za proroky, jiné za zvěstovatele evangelia, jiné za pastýře a učitele,

¹²**aby své vyvolené dokonale připravil k dílu služby – k budování Kristova těla,**

¹³až bychom **všichni** dosáhli jednoty víry a poznání Syna Božího, a tak dorostli zralého lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti. ¹

Ve světle předchozích veršů je patrné, že Bůh svou církev obdarovává potřebnými dary a místní církve tak mohou samostatně fungovat. Někdo káže, jiný vyučuje, někdo je prorokem, někdo má dar uzdravování, a někdo dar vedení. Někdo může být starším, jiný pokladníkem, někdo má na starosti administraci. Místní církve jsou tedy způsobilé samostatně dohlížet na čistotu víry svého společenství a mohou samostatně spravovat svůj chod dle Písma. Není potřeba vytvářet žádné autoritářské hierarchie autorit, které nemají podklad v Písmu.

Jednou z možností řízení je „kongregační zřízení“, na které přešlo několik církví při reformaci poté, co autoritativní řízení v průběhu dějin mnohokrát selhalo. (Kongregační vedení měla například Jednota Bratrská, v současnosti jej mají například Baptisté.)

Martin Štěpán – český luterský kazatel (13. srpna 1777 – 21. února 1846) – v Severní Americe založil církev a prohlásil se biskupem. Štěpán **stupňoval požadavky bezpodmínečnou poslušnost** svých přívrženců, což naráželo na nesouhlas. Protože se dopustil zpronevěry, smilstva a cizoložství, byl roku 1839 zbaven úřadu biskupa a z komunity byl vyobcován. Štěpánův skandál, který zdiskreditoval **autokratický episkopalismus**, byl jedním z důvodů, proč tato církev dává silný důraz na **kongregační zřízení.** ³

Kongregacionalismus neboli **kongregační zřízení** je demokratický způsob vedení církve, kdy každý sbor je nezávislý. Církevní zřízení kongregačního typu spočívá v přesvědčení, že bohoslužebně shromážděný sbor je církví v plném smyslu a je nezávislý na vyšších instancích **církevní moci. Nejvyšší autoritou sboru (církve) jsou členové sboru samotní.** O zásadních rozhodnutích hlasuje členská shromáždění celého sboru. Sbor si většinou k běžnému rozhodování ze svého středu volí užší skupiny či jednotlivce. Tyto výbory (většinou zvané „staršovstva“) rozhodují z pověření sborového shromáždění, sboru **jsou za své rozhodování zodpovědní a sborem jsou i odvolatelní.** Postavení duchovního (kazatele, pastora) je služebné. **Není knězem, tedy prostředníkem mezi Bohem a lidmi.** Je sborem volen a pověřován většinou k vyučování (kázání) a pastorační péči o členy sboru. Sboru je ze své činnosti odpovědný a sborem je také odvoláván. Kongregacionalisté se brání tomu, označovat svůj způsob vedení církve za demokracii. Tvrdí totiž, že církev nemůže být vedena vůli většiny a svá hlasování označují za **společné hledání Boží vůle**, kde si **jsou všichni členové sboru před Bohem rovni.** (Teokracie) ³

5. Autority v Apoštolské církvi ČR

I když Apoštolská církev hlásá, že její nejvyšší autoritou je Písmo, přijala jakési učení o autoritách, které se s Písmem neslučuje. Toto „učení“ vychází z přesvědčení, že všichni křesťané (zejména členi Apoštolské církve) jsou v „Boží armádě“. Od toho se pak odvíjí struktura autorit a poslušnost „podřízených“. Je možné se domnívat, že toto „učení“ vzniklo na základě následujících veršů:

2. *Timoteovi 2:3* - Snášej se mnou všechno zlé jako řádný **voják** Krista Ježíše. ¹

Efezským 6:11-17

¹¹Oblečte plnou Boží **zbroj**, abyste mohli odolat ďáblovým svodům.

¹²Nevedeme svůj **boj** proti lidským nepřítelům, ale proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla.

¹³Proto vezměte na sebe plnou Boží **zbroj**, abyste se mohli v den zlý **postavit na odpor**, všechno překonat a obstát.

¹⁴Stůjte tedy, opásání kolem beder pravdou, **obrnění pancířem** spravedlnosti,

¹⁵obuti k pohotovému službě evangeliu pokoje'

¹⁶a vždycky se **štítem** víry, jímž byste uhasili všechny ohnivé střely toho Zlého.

¹⁷Přijměte také **přilbu** spasení' a ,meč Ducha, jímž je slovo Boží'. ¹

Je však patrné, že zmiňované texty se týkají duchovního boje, nikoli jako příklad pro vytváření duchovních autorit. Argument „Boží armády“ v kontextu Nového zákona neobstojí!

Za povšimnutí stojí, že závazný dokument pro všechny členy – Ústava Apoštolské církve, přijatý ve všeobecné shodě se všemi pastory, jejich zástupci a delegáty všech sborů, obsahuje jasné instrukce, jak má řízení církve fungovat. Popisuje některé kontrolní mechanismy při selhání autorit a naznačuje spíše kongregační, než monarchistický způsob vedení. Což je mnohdy i v přímém rozporu se zavedenou praxí této církve.

Jednotlivé sbory Apoštolské církve mají ve svém čele Radu starších (jiný název je Rada sboru), která společně sbor řídí a spravuje. Jedním ze členů Rady starších je i pastor sboru – má statutární zastoupení. Pastor má také obvykle svého zástupce, který se nazývá „druhý pastor“.

§ 6, odst. 6: Ke spravování sboru a k vykonávání jeho práv a povinností jsou povoláni: a) pastor sboru a 2. pastor, b) Rada starších, c) sborové shromáždění. ⁸

§ 7, odst. 1: **Pastor sboru je statutárním zástupcem sboru.** Je povinen svědomitě duchovně pečovat o duše v jemu svěřeném sboru a zodpovídá za duchovní stav a práci sboru biskupovi a Radě církve. ⁸

I když je řadový člen sboru na nejnižším stupni autority, ve skutečnosti všichni či většina členů stojí na nejvyšším stupni autority ve sboru. A to z důvodu, že každý člen má právo zúčastnit se tzv. „sborového shromáždění“ a pokud má více než 18 let, má i právo hlasovat o věcech týkajících se správy sboru.

§ 4, odst. 5: Právo zúčastňovat se rozhodování o správních záležitostech sboru a církve mají členové starší 18 let. ⁸

Sborové shromáždění musí být svoláno minimálně jednou do roka pastorem či druhým pastorem. Nazývá se „výroční“. Zde je potřeba zejména odsouhlasit hospodaření minulého roku dle výsledku kontroly ustanovených revizorů, schválit rozpočet na nový rok, případně rozhodnout o majetkoprávních změnách ve

sboru. Sborových shromáždění může být i několik do roka, vždy jej svolává někdo z Rady starších – buď pastor, druhý pastor nebo někdo ze starších, který ale musí být pověřen celou Radou starších.

Sborové shromáždění hlasováním nadpoloviční většinou schvaluje, odvolává či povolává kohokoli z vedení sboru – pastora, druhého pastora či člena Rady starších sboru. Sborové shromáždění je tedy nejvyšším orgánem sboru.

§ 13, odst. 8: Sborová shromáždění jsou schopna usnášet se za přítomnosti **nadpoloviční většiny všech členů sboru s hlasovacím právem**. Nesejde-li se potřebný počet členů v určené době, koná se sborové shromáždění o půl hodiny později s týmž programem a je schopno usnášet se při každém počtu členů kromě **schvalování, povolání a odvolání pastora, 2. pastora a Rady starších**.⁸

§ 38: Při schvalování na všech úrovních – nestanovuje-li Ústava jinak – platí pravidlo většiny přítomných.⁸

§ 9, odst. 3: Důvodem k **odvolání** pracovníků sboru a církve může být zejména: a) **nebiblické učení**, b) setrvání v hříchu, c) nedostatečná péče o sbor nebo neschopnost, d) vlastní žádost o odvolání, e) jiné důvody (věk, pověření jinou službou aj.)⁸

I když mají členové toto právo, v praxi jej nesmějí využít. Stává se totiž, že pokud kdokoli z členů vyjádří jakoukoli nespokojenost s vedením sboru, je to považováno za nedůvěru k autoritě či jako útok na autoritu. Dokonce dle přijatého mylného učení jsou členové nabádáni, aby svých kritik zanechali, protože jinak proti nim zasáhne Bůh se svým trestem. Řadový člen v praxi nemá právo poukazovat na Bibli a odlišné učení, chyby či hříchy vedení apod. Paradoxně i tehdy, kdy Ústava AC výslovně mluví o odvolání z důvodu nebiblického učení.

Jak bylo uvedeno, sborové shromáždění si může samo vybrat své starší, kromě pastora a druhého pastora. V praxi ale starší vybírá zejména pastor, který takového člověka předloží sborovému shromáždění ke schválení. V Radě starších se také hlasuje a rozhodnutí se přijímají souhlasem nadpoloviční většinou, jak praví Ústava AC. Tento orgán pak společně spravuje sbor, rozhoduje, vede, organizuje a posuzuje. V praxi Rada starších posuzuje a rozsuzuje i to, co je a co není biblické, prorocké, slova, vidění, vhodnost či nevhodnost členů či nově přichozích, služebníků apod. I když členové Rady starších hlasují, přijaté učení o autoritách říká, že pastor má hlavní a poslední slovo jako nejvyšší autorita. Což je v rozporu s Ústavou AC.

Apoštolská církev má pak další systém vyšších církevních autorit. „Radu oblastí“ tvoří všichni pastoři a druzí pastoři určitého regionu. Jeden z členů Rady oblasti je „senior“ a jeho zástupce, který dohlíží na fungování sborů. Celorepublikovým orgánem je pak „Rada církve“, která rozhoduje o záležitostech a správě církve jako celku. Jedním z členů je „biskup“ (a jeho zástupci), který je nejvyšším statutárním orgánem.

Systém autorit by podle Ústavy AC měl být totožný se systémem uvnitř sboru. Vždy je volena jakási úzká rada, která rozhoduje nadpoloviční většinou; jedním z členů této rady je vždy jeden nejvyšší zástupce. Úplně nejvyšší autoritou v Apoštolské církvi dle Ústavy není „biskup“, ale jednou za čas svolané shromáždění všech pastorů, druhých pastorů a delegátů z každého sboru („Konference Apoštolské církve“). Toto shromáždění rozhoduje o zásadních dogmatech církve, jejím směru apod. Například rozhoduje o tak závazných dokumentech, jako je právě Ústava Apoštolské církve.

Dalším dokumentem je Řád Apoštolské církve. Tento je však docela kontroverzní. Pojdme se na něj podívat blíže.

V Apoštolské církvi **jsou si členové rovni** jako bratři a sestry v Kristu⁹

Církev navíc důsledně zastává biblickou zásadu, že **všichni věřící jsou Kristovými kněžími** ⁹

Tyto texty ukazují spíše na rovnost členů a nemluví o žádných privilegiích autorit. Ani dokonce o tom, že by pastor byl v podstatě knězem a duchovní autoritou.

Apoštolská církev (naše denominace) rozeznává **apoštoly, proroky, evangelisty, pastýře a učitele jako duchovní vůdce**, které Bůh postavil do duchovních úřadů na úrovni Rady Apoštolské církve, oblastních rad a sborových staršovstev. ⁹

...Pavel nařídil Timoteovi, **kteřý je jasným příkladem staršího a pastora**, aby konal dílo evangelisty... ⁹

Tyto texty jsou však již velmi zavádějící. Z několika darů (prorocký, pastýřský apod.) vyčleňují skupinu, která má popisovat oprávněnost duchovních vůdců. Jak jsme si ale ukázali výše, Nový zákon o ničem takovém nehovoří. Řád AC také chápe Timotea jako jediného vůdce sboru, který dělal „všechno“ – starší, pastor, evangelista...

Pro označení **pastýřského úřadu** nacházíme v Novém zákoně tři vzájemně zaměnitelné termíny: „pastýř“ nebo pastor (řecky poimen), který nalezneme výhradně v Ef 4,11, „strážce nebo biskup“ (řec. episkopos), „starší“ (presbyteros).

„Starší“, „strážci řečení biskupové“ a „pastýři“ (pastroři) jsou rovnocenné termíny, přičemž každý zdůrazňuje zvláštní stránku pastýřského úřadu. V každém případě však tyto termíny označují **ustanovené vůdce v církvi, a ne laické pracovníky**. ⁹

Označení „strážce“ či „biskup“ klade důraz na dohlížetelskou roli pastýře. V prostředí Apoštolské církve se **pastýřská služba** tohoto charakteru **kryje se službou apoštola a pastora sboru**. ⁹

V kontrastu s bratrskou rovností (uvedeno výše), jsou zde věřící rozděleni na vůdce a laiky. Vůdcovství tedy nepřísluší laikům. Je nasnadě se domnívat, že Apoštolská církev chápe službu vůdců jen pro své zaměstnance a pracovníky. Zcela tak zmiňovaný text popírá všeobecné kněžství. Za povšimnutí také stojí, že funkci „pastora“ sboru chápe Apoštolská církev jako funkci apoštola – v plné apoštolské autoritě. Kdo však mohl tyto vůdce apoštolskou autoritou pověřit?

Duchovní úřady apoštolů, proroků, evangelistů, pastýřů a učitelů v sobě přirozeně zahrnují též duchovní dar stát v čele (proistemi) (Ř 12:8) **a vedení** (kybernesis) (1K 12:28).

Žádný z uvedených úřadů se nevyskytuje v ryzí formě, nýbrž u jednotlivých vůdců dochází ke kombinaci různých úřadů, přičemž některý převažuje. Také žádný z duchovních úřadů není soběstačný a **potřebuje spolupracovat s ostatními služebnostmi. Za koordinaci** a vyváženou součinnost darů služby jsou Bohu **odpovědny Rada církve, oblastní rady a místní staršovstva**. ⁹

Opět se zde vyjmenovávají některé duchovní dary a jsou spojovány s vedením a autoritou. Přitom Nový zákon jednoznačně mluví o tom, že jedinými dohlížeteli nad sborem jsou starší – dohlížejí na čistotu víry a učení. Dar vedení je podle apoštola Pavla jedním z darů, kterými Bůh vystrojil svou církev. Ve zmiňovaném textu je nesprávné spojení, že vedení se týká všech předcházejících darů – samostatný dar vedení je jaksí opomíjen. Dále text hovoří, že vůdce má různou kombinaci těchto darů – vůdce je tedy pravděpodobně všeuměl, vševěd a „všedar“. Text nepřímou povyšuje některé dary nad jiné. Nepřímou tak vyvoluje skupinu věřících, kteří jsou nad bratry a sestrami mající odlišné dary. Jinými slovy povyšuje některé na kněze – prostředníky mezi Bohem a člověkem.

Systém autorit v církvi a systém jediné autority – člověka, stojícího v čele, je vždy efektivnější, než jiné způsoby řízení. Bez pevného vedení se mnohé organizace rozpadají. Hodí se však do armády, kdy jedinec (vojín) a jeho život nemá žádnou cenu. Ve společenství věřících podle příkladu Ježíše Krista nám má záležet na každém i z těch nejmenších, nejméně viditelných. Na druhou stranu je vždy naší odpovědností, abychom nevyvyšovali žádného člověka a nekládali do něj větší důvěru, než náleží Bohu. Snadno se pak stane, že si vytvoříme lidskou modlu, ke které se „klaníme“, za kterou chodíme s prosbami, kterou žádáme o pomoc. Skrze oběť Ježíše Krista máme všichni přímý přístup k Bohu. Vyvarujme se proto modloslužebnosti.

Apoštolská církev je jako letniční církev přidružená k Assemblies of God, jak uvádí na svých internetových stránkách. Bez zajímavosti není fakt, že Apoštolská církev je se svým „učením“ o autoritách zcela v rozporu se stanoviskem k Assemblies of God k dané problematice. Apoštolská církev by měla přehodnotit, zdali nezmění svou Ústavu, protože její praxí a vyučováním v některých sborech se stává zcela nepochybně monarchistický episkopát. Ostatně jak už historie mnohokrát ukázala, církve mají vždy postupnou tendenci směřovat k monarchistickým strukturám autorit.

Letniční a charismatické hnutí bylo roky svědkem různých nepřiměřených a nesprávných teologických důrazů. Díváme se s vážnými obavami na ty, kteří nevěří v kongregační vedení církve, kteří nedůvěřují dospělosti místních církevních uskupení v tom, aby se sami spravovaly pod vedením Písma a Ducha. Takoví vedoucí dávají přednost spíše autoritativním strukturám, ve kterých je jejich vlastní slovo a nařízení nezpochybnitelné.⁴

Apoštolská církev je organizačně přidružená ke světovým "Assemblies of God".¹⁰

6. Závěr

Jediný vztah duchovní autority dle Nového zákona:

Bůh (Ježíš Kristus, Duch svatý), **Písmo**

člověk

Není žádný prostředník mezi člověkem a Bohem. Vše musíme zkoumat ve světle Písma, protože to má Boží autoritu. Pokud se cokoli postaví mezi Boha a nás nebo tam naopak my sami něco dosadíme, již nejednáme podle Boží vůle.

- Apoštolové měly zjevnou autoritu (přikazovali, ustanovovali...) Žádný z apoštolů se však nepovyšoval nad ostatní – vždy vystupovali pouze v roli služebníků.
- Prvotní církev neměla žádné centrální řízení ani žádnou hierarchii autorit. Jednotlivé skupiny křesťanů byly nezávislé (spojovalo je totéž učení a tentýž Duch) a nazývali se „církvi“ – církve v určitém místě.
- Jednotlivé sbory (církve) měly své dohlážitely – skupina několika starších. Nový zákon nikde neuvádí, že by v čele sboru či církve stál jediný člověk!
- Starší byli ustanovováni (vkládáním rukou) buď apoštolů, nebo apoštolů pověřeným služebníkem nebo byli vybíráni mezi věřícími daného sboru (církve) podle určitých kritérií, které Nový zákon popisuje.
- Starší měli zejména za úkol chránit sbor (církve) proti cizím naukám odporujícím Písmu. Vše museli posuzovat ve světle Písma.

- Z Nového zákona nelze dedukovat vznik autority – jediného člověka, který by vedl sbor. Ani „pastýře“ či „pastora“, který by byl knězem. Letniční a charismatické církve znovu ustanovují kněžství, jen kněze nazývají jinak. „Pastýřská“ služba a biskupství bylo svěřeno pouze starším. Kněžství zastává každý věřící.
- Z Nového zákona vyplývá, že nejvyšší autoritou je vždy Ježíš Kristus, Duch svatý, případně Písmo. Starší proto vždy vycházeli výhradně z písma. Nový zákon neuvádí, že by měli vystupovat jako manažeři, zповědníci, proroci atd. v duchovní autoritě.
- Nový zákon zásadně odmítá, že by se měl kdokoli postavit jako prostředník mezi člověka a Boha. Není k tomu pomazána žádná autorita. Pravost proroctví či vidění vždy posuzuje a rozsuzuje celé shromáždění.
- Ježíš nám dává jasný návod, jak mají působit autority v křesťanském společenství – kdo chce být nejvyšší, má se stát služebníkem všech.

Rejstřík podkladů:

1

Bible – Český ekumenický překlad

2

Nový zákon v řečtině – The Online Greek Bible – www.greekbible.com

3

Wikipedia – www.wikipedia.org, cs.wikipedia.org

4

Stanovisko Assemblies of God 6. srpna 2001 (bližší informace v příloze A)

5

Bible – Český studijní překlad

6

Řecká biblická konkordance – Greek Concordance - <http://concordances.org/greek/>

7

James B. North: Dějiny církve od Letnic k dnešku, Návrat domů, ISBN: 80-7255-029-2

8

Ústava Apoštolské církve (ČR) - www.apostolskacirkev.cz/zdroje/ke-stazeni/category/19-ustava-a-rad-ac?download=23:ustava-a-rad-ac

9

Řád Apoštolské církve (ČR) – www.apostolskacirkev.cz/zdroje/ke-stazeni/category/19-ustava-a-rad-ac?download=25:rad-ac-doc

10

www.achodonin.cz/o-nas/

Příloha A

Stanovisko Assemblies of God: Apoštolové a proroci

Position Papers jsou oficiální stanoviska církve AoG, které byly vydány její Generální radou. K uskupení AoG se hlásí i Apoštolská církev v ČR. Toto prohlášení o apoštolech a prorocích bylo přijato jako oficiální prohlášení Generální radou Assemblies of God 6. srpna 2001

Kompletní znění v češtině lze nalézt na této internetové adrese:

<http://www.apologet.cz/?q=articles/category/14-apostolska-reformace/id/200-stanovisko-assemblies-of-god-apostolove-a-proroci>

Odkaz na originální znění:

http://ag.org/top/Beliefs/Position_Papers/pp_downloads/pp_4195_apostles_prophets.pdf

Příloha B

Poznámka: Řecká slova jsou vypisována z Nového zákona v řečtině ², gramatické tvary vyhledávány pomocí řecké biblické konkordance ⁶. Dále je použit Český studijní překlad Bible ⁵.

οἰκονόμος, οικονομον, οἰκονόμους, οἰκονόμους, οἰκονόμοι (oikonomos – správce, domovník, manažer)

Výskyt	Text
Lukáš 12:42	A Pán řekl: „Kdo tedy je věrný, rozumný správce , jehož pán ustanoví nad svým služebnictvem, aby <i>jim</i> v pravý čas dával přiděl potraviny?
Lukáš 16:1	Učedníkům také říkal: „Byl jeden bohatý člověk, který měl správce , a ten byl u něho obviněn, že rozhazuje jeho majetek.
Lukáš 16:3	Správce si řekl: „Co budu dělat, když mi můj pán odnímá správcovství? Kopat nemohu, žebrot se stydím.
Lukáš 16:8	A pán pochválil nepoctivého správce , že jednal rozumně. Neboť synové tohoto věku jsou vůči svému pokolení rozumnější než synové světla.
Římanům 16:23	Pozdravuje vás Gaius, který <i>byl</i> hostitelem mně i celému shromáždění. Pozdravuje vás Erastos, správce městské pokladny, a bratr Kvartus.
1. Korintským 4:1	Ať o nás každý smýšlí jako o služebnících Kristových a správčích Božích tajemství.
1. Korintským 4:2	A od správců se nakonec vyžaduje, aby byl každý shledán věrným.
Galatským 4:2	Je <i>podřízen</i> poručníkům a správčům až do doby předem určené otcem.
Titus 1:7	Neboť biskup musí být bez úhony jako Boží správce ; ne samolibý, ne popudlivý, ne pijan, ne rváč, ne zištný,
1. Petrův 4:10	Dary milosti, <i>podle toho</i> , jak jej každý přijal, si služte navzájem jako dobří správci rozličné Boží milosti.

ἐπισκοπον (episkopon – biskup, dohlížitel, moderátor, ochránce, zodpovědný – jednotné číslo)

Výskyt	Text
1. Timoteovi 3:2	Biskup tedy má být bezúhonný, muž jedné ženy, střídmý, rozvážný, řádný, pohostinný, schopný učit,
Titus 1:7	Neboť biskup musí být bez úhony jako Boží správce; ne samolibý, ne popudlivý, ne pijan, ne rváč, ne zištný,
1. Petrův 2:25	Neboť jste bloudili jako ovce, ale nyní jste se obrátili k pastýři a strážci svých duší.

ἐπισκοπους, ἐπισκόποις (episkopous, episkopois – množné číslo)

Výskyt	Text
Skutky 20:28	Dávejte pozor na sebe a na celé stádo, v němž vás Duch Svatý ustanovil za strážce , abyste pásli Boží církev, kterou si získal vlastní krví.
Filipským 1:1	Pavel a Timoteus, otroci Krista Ježíše, všem svatým v Kristu Ježíši, kteří jsou ve Filipech, a také biskupům a diakonům:

ἐπισκοπήν (episkopēn – dohlížení, vizitace, inspekce, pověření, navštívení)

Výskyt	Text
Skutky 1:20	Neboť je napsáno v knize Žalmů: „Jeho příbytek ať zpustne, ať není <i>nikoho</i> , kdo by v něm bydlil“ a „Jeho pověření ať obdrží jiný“.

ἐπισκοπής (episkopēs– dohlížení, vizitace, inspekce, pověření, navštívení – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
Lukáš 19:44	Srovnají se země tebe i tvé děti v tobě a nenechají v tobě kámen na kameni za to, že jsi nepoznalo čas svého navštívení
1. Timoteovi 3:1	Věřohodné <i>je</i> to slovo: Usiluje-li někdo o biskupství , touží po dobré práci.
1. Petrův 2:12	vedte dobrý způsob života mezi pohany, aby <i>v tom</i> , v čem vás pomlouvají jako zločince, uviděli <i>vaše</i> dobré skutky a oslavili Boha v den navštívení .

ἐπισκοπέω, ἐπισκοποῦντες (episkopeó, episkopountes – dávat pozor, starat se, dohlížet)

Výskyt	Text
Židům 12:15	Dbejte na <i>to</i> , aby se někdo nepřipravoval o Boží milost, aby vás netrápil nějaký vzhůru rostoucí kořen hořkosti a aby skrze něj nebyli poskvrněni mnozí.
1. Petrův 5:2	Paste Boží stádo, <i> které je u vás</i> ; dohlížejte na ně ne z donucení, ale dobrovolně, podle Boha, ne z nízké zřístnosti, ale ochotně,

Příloha C

Poznámka: Řecká slova jsou vypisována z Nového zákona v řečtině ², gramatické tvary vyhledávány pomocí řecké biblické konkordance ⁶. Dále je použit Český studijní překlad Bible ⁵.

πρεσβύτερος (presbyteros {jiná výslovnost - presbuteros} – starší, senior)

Výskyt	Text
Lukáš 15:25	Jeho starší syn byl na poli. Když přicházel a přiblížil se k domu, uslyšel hudbu a tanec.
2. Janův 1:1	<i>Já starší píšu</i> vyvolené paní a jejím dětem, které miluji v pravdě-- a nejen já, nýbrž všichni, kteří poznali pravdu --,
3. Janův 1:1	<i>Já starší</i> milovanému Gaiovi, jehož miluji v pravdě.

Πρεσβυτέρω (Presbyterō – starší, senior – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
1. Timoteovi 5:1	Na staršího muže se neosopuj, ale domlouvej <i>mu</i> jako otci, mladším jako bratrům,

πρεσβυτέρας (presbyteras – starší, senior – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
1. Timoteovi 5:2	starším ženám jako matkám, mladším ve vsí čistotě jako sestřám.

πρεσβυτερου (presbyterou – starší, senior – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
1. Timoteovi 5:19	Žalobu proti staršímu nepřijímej, leda na základě <i>výpovědi</i> dvou nebo tří svědků.
Zjevení 4:4	Okolo toho trůnu čtyřicet <i>jiných</i> trůnů a na těch trůnech sedělo čtyřicet starších , oblečených do bílých šatů a na hlavách zlaté věnce.

πρεσβυτέροις (presbyterois – starší, senior – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
Matouš 27:3	Když jeho zrádce Juda uviděl, že byl <i>Ježíš</i> odsouzen, pocítil lítost a vrátil třicet stříbrných velebných a starším ,
Lukáš 20:1	A stalo se v jednom z těch dnů, kdy učil lid v chrámě a zvěstoval evangelium, že <i>k němu</i> přistoupili velební a učitelé Zákona se staršími
Skutky 15:22	Potom apoštolové a starší s celou církví usoudili, že s Pavlem a Barnabášem pošlou do Antiochie muže, které mezi sebou vybrali. <i>Poslali</i> Judu zvaného Barsabáš a Silase, přední muže mezi bratřími.
Skutky 23:14	Ti přišli k velebným a starším a řekli: „Slavnostně jsme se zapřísáhli, že ničeho neokusíme, dokud Pavla nezabijeme.“
1. Petrův 5:5	Stejně se vy mladší podříďte starším . A všichni se oblečte v pokoru jeden vůči druhému, neboť „Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost.“

πρεσβυτέρους (presbyterous – starší, senior – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
Lukáš 7:3	Když <i>setník</i> uslyšel o Ježíšovi, poslal k němu židovské starší a žádal ho, aby přišel a zachránil jeho otroka.
Lukáš 22:52	Ježíš řekl těm, kteří na něho přišli, velekněžím, velitelům chrámové <i>stráže</i> a starším : „Jako na lupiče jste vyšli s meči a holemi?“
Skutky 4:5	Druhý den se v Jeruzalémě shromáždili jejich vůdci, starší a učitelé Zákona,
Skutky 6:12	<i>Tak</i> pobouřili lid a starší i učitele Zákona, přišli, násilím se ho chopili a přivedli do velerady.
Skutky 11:30	Také to učinili a <i>sbírku</i> poslali starším prostřednictvím Barnabáše a Saula.
Skutky 14:23	V každém sboru jim ustanovili starší a v modlitbách s posty je svěřili Pánu, v něhož uvěřili.
Skutky 15:2	Když se s nimi Pavel a Barnabáš dostali do sporu a velké hádky, stanovili, že Pavel, Barnabáš a někteří další z nich vystoupí k apoštolům a starším do Jeruzaléma a <i>budou</i> o této sporné otázce <i>jednat</i> .
Skutky 20:17	Z Milétu poslal <i>vzkaz</i> do Efesu a zavolał si starší církve.
Titus 1:5	Proto jsem tě zanechal na Krétě, abys dal do pořádku to, co <i>ještě</i> zbývá, a ustanovil v jednotlivých městech starší , jak jsem ti přikázal:
List Jakubův 5:14	Je někdo mezi vámi nemocen? Ať zavolał starší sboru a <i>ti</i> ať se nad ním pomodlí a pomážou ho olejem v Pánově jménu.
1. Petrův 5:1	Starší mezi vámi vybízím, <i>já</i> spolustarší a svědek Kristových utrpení a také účastník budoucí slávy, která bude zjevena:
Zjevení 4:4	Okolo toho trůnu čtyřiadvacet <i>jiných</i> trůnů a na těch trůnech sedělo čtyřiadvacet starších , oblečených do bílých šatů a na hlavách zlaté věnce.

πρεσβυτεροι (presbyteroi – starší, senior – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
Matouš 21:23	Když přišel do chrámu a vyučoval, přistoupili k němu velekněží a starší lidu a řekli: „V jaké pravomoci činiš tyto věci? Kdo ti dal tuto pravomoc?“
Matouš 26:3	Tehdy se shromáždili velekněží a starší lidu ve dvoře velekněze, který se jmenoval Kaifáš,
Matouš 26:57	Ti, kdo se Ježíše zmocnili, <i>ho</i> odvedli k veleknězi Kaifášovi, kde se shromáždili učitelé Zákona a starší .
Matouš 27:1	Když nastalo ráno, uradili se všichni velekněží a starší lidu proti Ježíšovi, že ho usmrtí.
Matouš 27:20	Velekněží a starší přesvědčili zástupy, aby si vyžádaly Barabáše, ale Ježíše <i>aby</i> daly zahubit.
Marek 11:27	A přišli opět do Jeruzaléma, a když se procházel v chrámu, přišli k němu velekněží, učitelé Zákona a starší
Marek 14:53	Ježíše odvedli k veleknězi a shromáždili se <i>k němu</i> všichni velekněží, starší a učitelé Zákona.

Skutky 2:17	„I stane se v posledních dnech, praví Bůh, že vyleji ze svého Ducha na každé tělo; vaši synové a vaše dcery budou prorokovat, vaši mladíci budou vídat vidění a vaši starci budou mívát sny.
Skutky 4:8	Tu jim Petr naplněn Duchem Svatým řekl: „Vůdcové lidu a starší Izraele ,
Skutky 4:23	Když byli propuštěni, přišli mezi své a oznámili, co jim řekli velekněží a starší .
Skutky 15:6	Apoštolové a starší se shromáždili, aby tu věc prozkoumali.
Skutky 15:23	Po nich poslali <i>tento</i> list: „Apoštolové a starší , vaši bratři, bratřím z pohanů v Antiochii, Sýrii a Kilikii pozdrav.
Skutky 21:18	Druhý den šel Pavel s námi k Jakobovi a přišli všichni starší .
Skutky 25:15	o kterém <i>mi</i> velekněží a starší Židů podali zprávu, když jsem byl v Jeruzalémě, a žádali jeho odsouzení.
1. Timoteovi 5:17	Starší , kteří zastávají dobře svůj úřad, jsou hodni dvojí cti, zvláště ti, kteří se namáhají kázáním a vyučováním.
Židům 11:2	Neboť v ní naši předchůdci dostali svědectví <i>Boží</i> .
1. Petrův 5:5	Stejně se vy mladší podříďte starším . A všichni se oblečte v pokoru jeden vůči druhému, neboť ‚Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost.‘
Zjevení 4:10	padne těch čtyřiaadvacet starších před Sedícím na trůnu a pokloní se Žijícímu na věky věků; pak hodí své věnce <i>vítězů</i> před trůn a říkají:
Zjevení 5:8	A když ho vzal, čtyři živé bytosti i čtyřiaadvacet starších padlo před Beránkem; každý měl harfu a zlaté misky plné kadidel, což jsou modlitby svatých.
Zjevení 5:14	A ty čtyři živé bytosti říkaly: „Amen.“ A starší padli <i>na tvář</i> a poklonili se.
Zjevení 11:16	Čtyřiaadvacet starších , sedících na svých trůnech před Bohem, padlo na tváře a poklonilo se Bohu
Zjevení 19:4	A těch čtyřiaadvacet starších a ty čtyři živé bytosti padli <i>na kolena</i> a poklonili se Bohu sedícímu na trůnu se slovy: „Amen. Haleluja.“

πρεσβυτερων (presbyterōn– starším – tvar slova v češtině podobný 7. pádu)

Výskyt	Text
Matouš 15:2	„Proč tvoji učedníci přestupují tradici starších ? Vždyť si neomývají své ruce, když jedí chléb.“
Matouš 16:21	Od té doby Ježíš začal svým učedníkům ukazovat, že musí odejít do Jeruzaléma a mnoho vytrpět od starších , velekněží a učitelů Zákona, být zabit a třetího dne být vzkříšen.
Matouš 26:47	Když ještě mluvil, hle, přišel Juda, jeden z Dvanácti, a s ním veliký zástup od velekněží a starších lidu s meči a holemi.
Matouš 27:12	A když ho velekněží a starší obviňovali, nic neodpověděl.
Matouš 27:41	Podobně se posmívali i velekněží s učiteli Zákona a staršími . Říkali:

Matouš 28:12	<i>Ti se shromáždili se staršími, poradili se a dali vojákům hodně peněz</i>
Marek 7:3	Farizeové a všichni Židé, držící tradici starších , totiž nejedí, dokud si k zápěstí neumyjí ruce.
Marek 7:5	Farizeové a učitelé Zákona se ho ptali: „Proč tvoji učedníci nežijí podle tradice starších , ale jedí chléb nečistýma rukama?“
Marek 8:31	A začal je učit, že Syn člověka musí mnoho vytrpět a být zavržen od starších , velekněží a učitelů Zákona, být zabit a po třech dnech vstát z <i>mrtvých</i> .
Marek 14:43	A hned, když ještě mluvil, přichází Juda, jeden z Dvanácti, a s ním zástup od velekněží, učitelů Zákona a starších , s meči a holemi.
Marek 15:1	A hned časně zrána velekněží se staršími a učitelé Zákona -- celá velerada -- se poradili, Ježíše spoutali, odvedli a vydali Pilátovi.
Lukáš 9:22	a řekl: „Syn člověka musí mnoho vytrpět, být zavržen od starších , velekněží a učitelů Zákona, být zabit a třetího dne být vzkříšen.“
Jan 8:9	Když <i>to</i> uslyšeli, vytráceli se jeden po druhém, <i>zahanbeni ve (svém) svědomí</i> , starší nejprve, až <i>tam</i> zůstal <i>on</i> sám a žena, která byla uprostřed.
Skutky 15:4	Když přišli do Jeruzaléma, byli přijati církví, apoštoly a staršími a oznámili, co všechno s nimi Bůh učinil.
Skutky 16:4	Když procházeli městy, předávali jim ustanovení, na nichž se usnesli apoštolové a starší v Jeruzalémě, aby <i>je</i> zachovávali.
Skutky 24:1	Po pěti dnech sestoupil <i>do Cesareje</i> velekněz Ananiáš s některými staršími a s nějakým Tertullem, právníkem, a ti ohlásili místodržiteli <i>žalobu</i> proti Pavlovi.
Zjevení 5:5	Ale jeden ze starších mi říká: „Neplač. Hle, zvítězil lev, ten z kmene Judova, kořen Davidův, aby otevřel ten svitek a jeho sedm pečeti.“
Zjevení 5:6	A <i>tu</i> jsem spatřil, že uprostřed trůnu a těch čtyř živých bytostí a uprostřed těch starších stál Beránek jako zabitý; měl sedm rohů a sedm očí, což jest sedm duchů Božích, vyslaných do celé země.
Zjevení 5:11	I uviděl jsem a uslyšel jsem hlas mnoha andělů okolo trůnu a těch živých bytostí a těch starších , jejich počet byl desetitisíce desetitisíců a tisíce tisíců,
Zjevení 7:11	A všichni andělé stáli kolem trůnu, <i>kolem</i> starších i těch čtyř živých bytostí, a padli před trůnem na tvář a poklonili se Bohu
Zjevení 7:13	Jeden z těch starších na mne promluvil: „Kdo jsou a odkud přišli tito, kteří jsou oblečeni v bílá roucha?“
Zjevení 14:3	Zpívali novou píseň před trůnem, před těmi čtyřmi živými bytostmi a <i>před</i> staršími . Nikdo se nemohl naučit té písni než těch sto čtyřicet čtyři tisíce vykoupených ze země.

πρεσβυτερίου (presbyteriou – staršovstvo, staršími)

Výskyt	Text
1. Timoteovi 4:14	Nezanedbávej v sobě dar milosti, který ti byl dán skrze proctví se vzkládáním rukou staršovstva .

Příloha D

Poznámka: Řecká slova jsou vypisována z Nového zákona v řečtině ², gramatické tvary vyhledávány pomocí řecké biblické konkordance ⁶. Dále je použit Český studijní překlad Bible ⁵.

ποιμήν (poimēn – pastýř ovcí)

Výskyt	Text
Matouš 25:32	a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů.
Jan 10:2	Kdo však vchází dveřmi, je pastýř ovcí.
Jan 10:11	Já jsem ten dobrý pastýř . Dobrý pastýř pokládá svou duši za ovce.
Jan 10:12	Námezdník, který není pastýř a ovce nejsou jeho vlastní, opouští ovce a utíká, <i>když</i> vidí, že přichází vlk. A vlk je uchvacuje a rozhání.
Jan 10:14	Já jsem dobrý pastýř ; znám svoje ovce a moje ovce znají mne,
Jan 10:16	Mám ještě jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo, jeden pastýř .

ποιμένα (poimena – pastýř ovcí – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
Matouš 9:36	Když uviděl zástupy, byl nad nimi hluboce pohnut, protože byli utrápení a sklíčení jako ovce, které nemají pastýře .
Matouš 26:31	Tehdy jim Ježíš řekl: „Vy všichni ode mne této noci odpadnete, neboť je napsáno: ‚Budu bít pastýře a ovce stáda se rozptýlí.‘
Marek 6:34	Když vystoupil a uviděl veliký zástup, byl nad nimi hluboce pohnut, protože byli jako ovce, které nemají pastýře . A začal je učit mnohým věcem.
Marek 14:27	A Ježíš jim řekl: „Všichni <i>ode mne této noci</i> odpadnete, neboť je napsáno: ‚Budu bít pastýře a ovce <i>stáda</i> se rozptýlí.‘
Židům 13:20	A Bůh pokoje, který vyvedl z mrtvých velkého pastýře ovcí pro krev věčné smlouvy, našeho Pána Ježíše,
1. Petrův 2:25	Neboť jste bloudili jako ovce, ale nyní jste se obrátili k pastýři a strážci svých duší.

ποιμένας (poimenas – pastýři ovcí – množné číslo)

Výskyt	Text
Efezským 4:11	A on dal jedny apoštoly, jiné proroky, některé evangelisty, jiné pastýře a učitele,

ποιμένες (poimenes – pastýři ovcí – množné číslo – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
Lukáš 2:8	V téže krajině byli pastýři , kteří pobývali venku a v noci drželi hlídky nad svým stádem.
Lukáš 2:15	A stalo se, že jakmile od nich andělé odešli do nebe, začali si pastýři mezi sebou říkat: „Pojďme tedy až do Betléma a podívejme se na to, co se <i>tam</i> stalo, co nám Pán oznámil.“
Lukáš 2:20	Pastýři se pak navrátili, oslavující a chválíce Boha za všechno, co uslyšeli a uviděli, jak jim <i>to</i> bylo řečeno.

ποιμένων (poimenōn – pastýři ovcí – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
Lukáš 2:18	A všichni, kdo <i>to</i> uslyšeli, užasli nad tím, co jim pastýři řekli.

Ποίμαινε (Poimaine – pást ovce, starat se, pečovat)

Výskyt	Text
Jan 21:16	Řekl mu opět podruhé: „Šimone Janův, miluješ mne?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „ Pas mé ovce.“

ποιμαίνει (poimainei – pást ovce, starat se, pečovat – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
1. Korintským 9:7	Kdopak kdy koná vojenskou službu na vlastní náklady? Kdo vysazuje vinici, a nejí její plody? Nebo kdo pečuje o stádo, a nepije z mléka stáda?

ποιμαίνειν (poimainein – pást ovce, starat se, pečovat – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
Skutky 20:28	Dávejte pozor na sebe a na celé stádo, v němž vás Duch Svatý ustanovil za strážce, abyste pásli Boží církev, kterou si získal vlastní krví.
Zjevení 12:5	A porodila syna -- muže, který má pást všechny národy železnou berlou. Vtom bylo její dítě vytrženo k Bohu a k jeho trůnu.

ποιμαίνοντα (poimainonta – pást ovce, starat se, pečovat – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
Lukáš 17:7	„Kdo z vás, kdo má otroka, který oře nebo pase stádo , mu řekne, když se vrátí z pole: ‚Pojď hned a ulehni <i>ke stolu</i> ‘?“

ποιμαίνοντες (poimainontes – pást ovce, starat se, pečovat – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
Judův 1:12	Tito jsou poskvrnami na vašich hodech lásky, když s <i>vámi</i> bezostyšně hodují a pasou sami sebe; <i>jsou jako</i> oblaky bez vody, <i> které</i> jsou hnány větry, stromy na sklonku podzimu, bez ovoce, dvakrát zemřelé, vykořeněné;

ποιμάνετε (poimante – pást ovce, starat se, pečovat – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
1. Petrův 5:2	Paste Boží stádo, <i> které je u vás; dohlížejte na ně</i> ne z donucení, ale dobrovolně, podle Boha, ne z nízké zřítnosti, ale ochotně,

ποιμανεῖ (poimanei – pást ovce, starat se, pečovat – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Text
Matouš 2:6	„A ty, Betléme, země Judova, vůbec nejsi ,nejmenší mezi vladaři Judy, neboť z tebe vyjde vůdce, který bude pást můj lid, Izrael.“
Zjevení 2:27	bude je pást železnou berlou a budou rozbíjeny jako hliněné nádoby,
Zjevení 7:17	neboť Beránek, který je uprostřed trůnu, je bude pást a povede je k pramenům vod života. A Bůh jim setře každou slzu z očí.“
Zjevení 19:15	Z jeho úst vychází veliký ostrý meč, aby jím bil národy; bude je pást železnou berlou. On bude šlapat lis vína planoucího hněvu Všemohoucího Boha.

Příloha E

Poznámka: Řecká slova jsou vypisována z Nového zákona v řečtině ², gramatické tvary vyhledávány pomocí řecké biblické konkordance ⁶.

ἄγγελος (angelos – posel, anděl, nadpřirozený posel Boží, hlasatel Božích zpráv, vyslanec)

Výskyt	Výskyt	Výskyt	Výskyt
Matouš 1:20	Lukáš 1:38	Skutky 12:10	Zjevení 9:1
Matouš 1:24	Lukáš 2:9	Skutky 12:15	Zjevení 9:13
Matouš 2:13	Lukáš 2:10	Skutky 12:23	Zjevení 10:5
Matouš 2:19	Lukáš 22:43	Skutky 23:9	Zjevení 11:15
Matouš 28:2	Jan 5:4	Skutky 27:23	Zjevení 14:8
Matouš 28:5	Jan 12:29	2. Korintským 12:7	Zjevení 14:9
Lukáš 1:11	Skutky 5:19	Galatským 1:8	Zjevení 14:15
Lukáš 1:13	Skutky 7:30	Zjevení 8:3	Zjevení 14:17
Lukáš 1:19	Skutky 8:26	Zjevení 8:5	Zjevení 14:18
Lukáš 1:26	Skutky 10:7	Zjevení 8:8	Zjevení 14:19
Lukáš 1:30	Skutky 12:7	Zjevení 8:10	Zjevení 17:7
Lukáš 1:35	Skutky 12:8	Zjevení 8:12	Zjevení 18:21

ἄγγελου (angelou – posel, anděl – jiný gramatický tvar slova)

Výskyt	Výskyt	Výskyt	Výskyt
Lukáš 2:21	Skutky 10:22	Zjevení 10:7	Zjevení 21:17
Skutky 6:15	Skutky 12:9	Zjevení 10:8	Zjevení 22:8
Skutky 7:35	Zjevení 1:1	Zjevení 10:10	
Skutky 7:38	Zjevení 8:4	Zjevení 16:5	

ἄγγελους (angelous – posel, anděl, nadpřirozený posel Boží, hlasatel Božích zpráv, vyslanec)

Výskyt	Výskyt	Výskyt	Výskyt
Matouš 13:41	Jan 20:12	Židům 2:9	Zjevení 8:2
Matouš 24:31	1. Korintským 6:3	Židům 13:2	Zjevení 9:14
Marek 13:27	1. Korintským 11:10	Jakubův 2:25	Zjevení 15:1
Lukáš 9:52	Židům 1:7	Judův 1:6	Zjevení 21:12
Jan 1:51	Židům 2:7	Zjevení 7:1	

ἄγγελοι (angeloī – posel, anděl, nadpřirozený posel Boží, hlasatel Božích zpráv, vyslanec)

Výskyt	Výskyt	Výskyt	Výskyt
Matouš 4:11	Matouš 25:31	Židům 1:6	Zjevení 9:15
Matouš 13:39	Marek 1:13	1. Petřův 1:12	Zjevení 12:7
Matouš 13:49	Marek 12:25	2. Petřův 2:11	Zjevení 12:9
Matouš 18:10	Marek 13:32	Zjevení 1:20	Zjevení 15:6
Matouš 22:30	Lukáš 2:15	Zjevení 7:11	
Matouš 24:36	Římanům 8:38	Zjevení 8:6	

ἄγγελοις (angelois – posel, anděl, nadpřirozený posel Boží, hlasatel Božích zpráv, vyslanec)

Výskyt	Výskyt	Výskyt
Matouš 4:6	1. Korintským 4:9	Zjevení 7:2
Matouš 25:41	1. Timoteovi 3:16	Zjevení 15:7
Lukáš 4:10	Židům 2:5	Zjevení 16:1

ἄγγελόν (angelon – posel, anděl, nadpřirozený posel Boží, hlasatel Božích zpráv, vyslanec)

Výskyt	Výskyt	Výskyt	Výskyt
Matouš 11:10	Skutky 11:13	Zjevení 7:2	Zjevení 19:17
Marek 1:2	Skutky 12:11	Zjevení 9:11	Zjevení 20:1
Lukáš 1:18	Skutky 23:8	Zjevení 10:1	Zjevení 22:6
Lukáš 1:34	2. Korintským 11:14	Zjevení 10:9	Zjevení 22:16
Lukáš 7:27	Galatským 4:14	Zjevení 14:6	
Skutky 10:3	Zjevení 5:2	Zjevení 18:1	

ἄγγελω (angelō – posel, anděl, nadpřirozený posel Boží, hlasatel Božích zpráv, vyslanec)

Výskyt	Výskyt	Výskyt
Lukáš 12:13	Zjevení 2:12	Zjevení 3:7
Zjevení 2:1	Zjevení 2:18	Zjevení 3:14
Zjevení 2:8	Zjevení 3:1	Zjevení 9:14

ἄγγελων (angelōn – posel, anděl, nadpřirozený posel Boží, hlasatel Božích zpráv, vyslanec)

Výskyt	Výskyt	Výskyt	Výskyt
Matouš 16:27	Lukáš 16:22	Židům 1:4	Zjevení 3:5
Matouš 26:53	Lukáš 24:23	Židům 1:5	Zjevení 5:11
Marek 8:38	Skutky 7:53	Židům 1:13	Zjevení 8:13
Lukáš 7:24	1. Korintským 13:1	Židům 2:2	Zjevení 14:10
Lukáš 9:26	Galatským 3:19	Židům 2:16	Zjevení 15:8
Lukáš 12:8	Kolosským 2:18	Židům 12:22	Zjevení 17:1
Lukáš 12:9	2. Tesalonickým 1:7	1. Petrův 3:22	Zjevení 21:9
Lukáš 15:10	1. Timoteovi 5:21	2. Petrův 2:4	

Příloha F

Poznámka: Řecká slova jsou vypisována z Nového zákona v řečtině ², gramatické tvary vyhledávány pomocí řecké biblické konkordance ⁶. Dále je použit Český studijní překlad Bible ⁵.

παρρηγόρευω (paraggelló – doručit zprávu, prohlašovat, oznámit, přikazovat – v tab. všechny tvary slov)

Výskyt	Text
Matouš 10:5	Těchto dvanáct Ježíš poslal, když jim <i>předtím</i> nařídil : „Nechodte na cestu pohanů a do samařského města nevstupujte;
Matouš 15:35	Nařídil zástupu posadit se na zem;
Marek 6:8	Přikázal jim: „Neberte si nic na cestu, jen hůl, ne chleba, ani mošnu, ani měďáky do opasku,
Marek 8:6	Nařídil zástupu posadit se na zem. Vzal těch sedm chlebů, vzdal díky, rozlámal a dával svým učedníkům, aby <i>je</i> předkládali; i předložili <i>je</i> zástupu.
Lukáš 5:14	Nařídil mu, aby nikomu <i>nic</i> neřekl, nýbrž: „Odejdi, ukaž se knězi a obětuj za své očištění, jak nařídil Mojžíš, jim na svědectví.“
Lukáš 8:29	<i>Ježíš</i> totiž tomu nečistému duchu přikázal , aby od toho člověka vyšel. Neboť ho častokrát zachvacoval; <i>ten muž</i> byl spoutáván řetězy a okovy a byl hlídán, ale pouta trhal a démon ho vyháněl na pustá místa.
Lukáš 8:56	Jejích rodičů se zmocnil úžas. On jim však přikázal , aby nikomu neřekli, co se stalo.
Lukáš 9:21	Důrazně jim přikázal , aby to nikomu neříkali,
Skutky 1:4	A když s <i>nimi</i> jedl, nařídil jim, aby se nevzdalovali z Jeruzaléma, ale očekávali Otcovo zaslíbení -- „které jste slyšeli ode mne,
Skutky 4:18	Zavolali je a přikázali jim , aby vůbec veřejně nemluvili ani neučili v Ježíšově jménu.
Skutky 5:28	„Výslovně jsme vám přikázali , abyste neučili v tomto jménu, a hle, naplnili jste Jeruzalém svým učením a chcete na nás uvést krev toho člověka.“
Skutky 5:40	zavolali apoštoly, zmrskali <i>je</i> a přikázali jim , aby nemluvili v Ježíšově jménu, a propustili <i>je</i> .
Skutky 10:42	A nařídil nám, abychom lidu vyhlásili a dosvědčili, že on je ten Bohem ustanovený soudce živých i mrtvých.
Skutky 15:5	Tu povstali někteří, kteří uvěřili ze strany farizeů, a říkali, že se <i>pohané</i> musí obřezávat a <i>musí se jim nařizovat</i> , aby zachovávali Mojžíšův zákon.
Skutky 16:18	A to dělala po mnoho dní. Pavla <i>to</i> rozhořčilo, obrátil se na toho ducha a řekl: „ Přikazuji ti ve jménu Ježíše Krista, abys od ní odešel!“ A v tu chvíli <i>od ní</i> odešel.
Skutky 16:23	Když jim vysázeli mnoho ran, uvrhli <i>je</i> do vězení a žalárníkovi nařídili , aby je bezpečně hlídali.
Skutky 17:30	Když tedy Bůh přehlédl ty doby nevědomosti, nařizuje nyní lidem, aby všichni a všude činili pokání.
Skutky 23:22	Velitel mladíka propustil a nařídil mu : „Nikomu nevyzrad, žes mi to ohlásil.“

Skutky 23:30	Protože mi bylo oznámeno, že Židé proti tomuto muži chystají úklady, posílám <i>ho</i> hned k tobě. Také žalobcům jsem nařídil , aby to, <i>co mají</i> proti němu, řekli před tebou. Buď zdrav.“
1. Korintským 7:10	Manželům však nařizují -- ne já, ale Pán -- aby žena od muže neodcházela.
1. Korintským 11:17	Když toto přikazují , nechválím, že se scházíte <i>spíše</i> k horšímu než k lepšímu.
1. Tesalonickým 4:11	a zakládali si na pokojném životě, věnovali se vlastním věcem a pracovali vlastníma rukama, jak jsme vám přikázali ,
2. Tesalonickým 3:4	Vždyť jsme o vás přesvědčeni v Pánu, že <i>věci</i> , které vám přikazujeme , činíte a budete činit.
2. Tesalonickým 3:6	Přikazujeme vám, bratři, ve jménu našeho Pána Ježíše Krista, abyste se stranili každého bratra, který žije neukázněně, a ne podle toho, <i>co jste</i> od nás převzali.
2. Tesalonickým 3:10	Neboť když jsme u vás byli, přikazovali jsme vám toto: Jestliže někdo nechce pracovat, ať také nejí.
2. Tesalonickým 3:12	Takovým přikazujeme a vyzýváme je v Pánu Ježíši Kristu, aby s tichostí pracovali a jedli vlastní chléb.
1. Timoteovi 1:3	Když jsem cestoval do Makedonie, vybídl jsem tě, abys zůstal v Efesu a nařídil jistým <i>lidem</i> , aby neučili odchylným naukám
1. Timoteovi 4:11	To nařizuj a <i>tomu</i> uč.
1. Timoteovi 5:7	A toto přikazuj , aby byly bezúhonné.
1. Timoteovi 6:13	Přikazují ti před Bohem, který dává všemu život, a Kristem Ježíšem, který před Pontiem Pilátem dosvědčil dobré vyznání,
1. Timoteovi 6:17	Těm, <i>kteří jsou</i> bohatí v nynějším věku, přikazuj , ať nesmýšlejí povýšeně a nedoufají v nejisté bohatství, nýbrž v <i>živého</i> Boha, který nám všechno štědře poskytuje k požitku;

παρακαλέω (parakaleó – volat, povolat, snažně prosit, žádat, kárat, napomínat, utěšovat – v tabulce různé tvary slov)

Výskyt (mimo evangelia)	Text
Skutky 2:40	A ještě mnoha jinými slovy <i>to</i> dosvědčil a vyzýval je: „Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!“
Skutky 8:31	On řekl: „Jak bych mohl, když mi <i>to</i> nikdo nevysvětlí?“ A požádal Filipa, aby nastoupil a posadil se k němu.
Skutky 9:38	Protože Lydda je blízko Joppe, učedníci uslyšeli, že je tam Petr, a poslali k němu dva muže s prosbou : „Rychle přijď k nám!“
Skutky 11:23	Když <i>tam</i> přišel a uviděl tu Boží milost, zaradoval se a povzbuzoval všechny, aby s rozhodným srdcem zůstávali u Pána;
Skutky 13:42	Když vycházeli ze synagogy, prosili je, aby jim o tom pověděli <i>i</i> příští sobotu.
Skutky 14:22	Upevňovali duše učedníků, povzbuzovali je, aby setrvali ve víře; <i>říkali</i> , že musíme skrze mnohá soužení vejít do Božího království.

Skutky 15:32	Juda a Silas, kteří sami také byli proroky, mnohým slovem povzbudili a posílili bratry.
Skutky 16:9	V noci se ukázalo Pavlovi vidění: stál <i>před ním</i> nějaký makedonský muž a prosil ho: „Přejdi do Makedonie a pomoz nám!
Skutky 16:15	Když byla pokřtěna <i>ona</i> i její dům, poprosila nás : „Jestliže jste mne uznali za věrnou Pánu, vejděte do mého domu a zůstaňte.“ A přinutila nás.
Skutky 16:39	přišli a omluvili se, vyvedli <i>je</i> a prosili , aby odešli z města.
Skutky 16:40	Vyšli z vězení a vešli k Lydii, uviděli bratry, povzbudili je a odešli.
Skutky 19:31	Také někteří vysocí úředníci provincie, kteří byli jeho přáteli, mu poslali <i>vzkaz</i> a prosili ho , aby se nevydával do divadla.
Skutky 20:1	Když ten rozruch ustal, svolal si Pavel učedníky, povzbudil je , rozloučil se s <i>nimi</i> a vydal se na cestu do Makedonie.
Skutky 20:2	Prošel ty krajiny, povzbudil bratry mnohými slovy a přišel do Řecka,
Skutky 20:12	Chlapce přivedli živého a byli velice povzbuzeni .
Skutky 21:12	Když jsme to uslyšeli, prosili jsme <i>Pavla</i> my i tamní <i>bratři</i> , aby nevystupoval do Jeruzaléma.
Skutky 24:4	Abych tě však déle nezdržoval, prosím , abys nás se svou <i>obvyklou</i> vlídností krátce vyslechl.
Skutky 25:2	Velebnější a přední Židé vznesli u něho žalobu proti Pavlovi. Naléhali na něho
Skutky 27:33	Než se začalo rozednívat, vybízel Pavel všechny, aby pojedli. Řekl: „Dnes <i>již</i> čtrnáctý den čekáte, zůstáváte hladoví a nic nejíte.
Skutky 27:34	Proto vás vybízím , abyste pojedli; je to k vaší záchraně. Vždyť nikomu z vás se neztratí <i>ani</i> vlas z hlavy.“
Skutky 28:14	Tam jsme našli bratry a ti nás požádali , abychom se zdrželi sedm dní. A tak jsme přišli do Říma.
Skutky 28:20	Z toho důvodu jsem vás pozval , abych vás uviděl a promluvil s <i>vámi</i> , neboť pro naději Izraele nosím tento řetěz.“
Římanům 12:1	Vybízím vás tedy, bratři, skrze milosrdenství Boží, abyste vydali svá těla v oběť živou, svatou a příjemnou Bohu; <i>to je</i> vaše rozumná služba <i>Bohu</i> .
Římanům 12:8	<i>Má-li dar povzbuzování</i> , ať povzbuzuje. Kdo rozdává, <i>ať rozdává</i> upřímně. Kdo stojí v čele, ať je horlivý. Kdo prokazuje milosrdenství, <i>ať to činí</i> radostně.
Římanům 15:30	Prosím vás, bratři, skrze našeho Pána Ježíše Krista a skrze lásku Ducha: Zápaste spolu se mnou v modlitbách za mne k Bohu,
Římanům 16:17	Vybízím vás, bratři, abyste si dávali pozor na ty, kdo působí roztržky a pohoršení proti učení, kterému jste se naučili. Vyhýbejte se jim!
1. Korintským 1:10	Napomínám vás, bratři, jménem našeho Pána Ježíše Krista, abyste všichni mluvili stejně a neměli mezi sebou roztržky, nýbrž <i>abyste</i> byli dokonale spojeni v tomtéž smýšlení a v tomtéž úsudku.

1. Korintským 4:13	když jsme haněni, domlouváme . Stali jsme se jakoby smetím <i>tohoto</i> světa, vyvrheli pro všechny až doposud.
1. Korintským 4:16	Prosím vás tedy: Napodobujte mě!
1. Korintským 14:31	Jeden po druhém můžete všichni prorokovat, aby se všichni učili a všichni byli povzbuzováni .
1. Korintským 16:12	Co se týče bratra Apolla, mnoho jsem ho povzbuzoval , aby přišel s bratry k vám. Ale vůbec <i>tu</i> nebyla vůle, aby nyní přišel. Přijde, jakmile bude vhodná doba.
1. Korintským 16:15	Vyzývám vás, bratři: Víte o <i>lidech</i> z domu Štěpánova, že jsou prvotinou Achaje a že se oddali službě svatým.
2. Korintským 1:4	který nás povzbuzuje v každém našem soužení, abychom <i>i my</i> mohli povzbuzovat ty, kteří jsou v jakémkoli soužení, tím povzbuzením, kterým Bůh povzbuzuje nás.
2. Korintským 1:6	Jste-li tedy v soužení, <i>je to</i> k vašemu povzbuzení a záchraně; jsme-li povzbuzováni, je to k vašemu povzbuzení, které se projevuje ve vytrvalém snášení týchž utrpení, jež snášíme <i>i my</i> .
2. Korintským 2:7	Takže <i>mu</i> raději naopak odpusťte a povzbudte ho , aby snad přemírou zármutku nebyl takový <i>člověk</i> pohlcen.
2. Korintským 2:8	Vybízím vás tedy, abyste ho ujistili <i>svou</i> láskou.
2. Korintským 5:20	Jste tedy Kristovi vyslanci <i>a</i> Bůh jako by vás skrze nás vyzýval . Na místě Kristově prosíme: Smiřte se s Bohem.
2. Korintským 6:1	Jako <i>Boží</i> spolupracovníci vás také napomínáme , abyste Boží milost nepřijali nadarmo.
2. Korintským 7:6	Ale Bůh, který potěšuje sklíčené, potěšil i nás příchodem Titovým.
2. Korintským 7:7	A nejen jeho příchodem, ale <i>i</i> tím potěšením, které měl <i>on</i> z vás; takže když nám vypravoval <i>o</i> vaší touze , <i>o</i> vašem nářku <i>a</i> <i>o</i> vaší horlivosti pro mne, velice jsem se zaradoval.
2. Korintským 7:13	Tím jsme povzbuzeni . Ještě mnohem více nad toto povzbuzení jsme však byli potěšeni radostí Titovou, že jeho duch byl vámi všemi obcerstven.
2. Korintským 8:6	Vybídli jsme tedy Tita, aby u vás také dokončil <i>i</i> tuto milost tak, jak <i>již</i> dříve začal.
2. Korintským 9:5	Proto jsem považoval za nutné vyzvat tyto bratry, aby k vám šli napřed a připravili toto vaše dopředu slíbené požehnání; ať je takto připravené jako požehnání, a ne jako lakota.
2. Korintským 10:1	Já sám, Pavel, vás napomínám skrze tichost a mírnost Kristovu, <i>já</i> , který tváří v tvář <i>jsem</i> mezi vámi pokorný, ale když jsem vzdálen, jsem k vám smělý.
2. Korintským 12:8	Kvůli tomu jsem třikrát prosil Pána, aby <i>to</i> ode mne odešlo,
2. Korintským 12:18	Vybídl jsem Tita a poslal jsem s <i>ním</i> bratra. Podvedl vás snad Titus? Což jsme nejednali v témž duchu <i>a</i> <i>nešli</i> ve stejných šlépějích?
2. Korintským 13:11	Nakonec, bratři, radujte se, napravujte <i>své</i> nedostatky, povzbuzujte se, buďte jedné mysli, žijte v pokoji a Bůh lásky a pokoje bude s vámi.
Efezským 4:1	Prosím vás tedy já, vězeň v Pánu, abyste vedli život hodný toho povolání, které jste obdrželi,

Efezským 6:22	jehož jsem k vám poslal právě proto, abyste se dověděli, <i>co je s námi</i> , a aby povzbudil vaše srdce.
Filipským 4:2	Napomínám Euodii a napomínám Syntychu, aby stejně smýšlely v Pánu.
Koloským 2:2	<i>Zápasím o to</i> , aby byli povzbuzeni ve svém srdci a navzájem spojeni v lásce <i>byli dovedeni</i> do celého bohatství plné jistoty porozumění, k plnému poznání Božího tajemství, Krista,
Koloským 4:8	jehož jsem k vám poslal právě proto, abyste se o nás dověděli a aby povzbudil vaše srdce.
1. Tesalonickým 2:12	abyste žili, jak je důstojné Boha, který vás povolává do svého království a slávy.
1. Tesalonickým 3:2	a poslali jsme Timotea, našeho bratra a Božího spolupracovníka v Kristově evangeliu, aby vás upevnil a povzbudil ve vaší víře,
1. Tesalonickým 3:7	Proto jsme byli, bratři, ve vší své tísní a soužení povzbuzeni skrze vaši víru,
1. Tesalonickým 4:1	Nakonec vás, bratři, žádáme a vyzýváme v Pánu Ježíši, abyste se ještě více rozhojňovali <i>v tom</i> , co jste od nás převzali a co už také činíte -- totiž jak máte žít, abyste se líbili Bohu.
1. Tesalonickým 4:10	A opravdu tak činíte všem bratřím v celé Makedonii. Vyzýváme vás však, bratři, abyste se <i>v tom ještě</i> více rozhojňovali
1. Tesalonickým 4:18	Proto se těmito slovy navzájem povzbuzujte .
1. Tesalonickým 5:11	Proto se navzájem povzbuzujte a budujte jeden druhého, jak to již činíte.
1. Tesalonickým 5:14	Vyzýváme vás, bratři, napomínejte neukázněné, potěšujte malomyslné, ujímejte se slabých, mějte trpělivost se všemi.
2. Tesalonickým 2:17	nechť vaše srdce povzbudí a upevní v každém dobrém skutku i slovu.
2. Tesalonickým 3:12	Takovým přikazujeme a vyzýváme je v Pánu Ježíši Kristu, aby s tichostí pracovali a jedli vlastní chléb.
1. Timoteovi 1:3	Když jsem cestoval do Makedonie, vybíd l jsem tě, abys zůstal v Efesu a nařídil jistým <i>lidem</i> , aby neučili odchylným naukám
1. Timoteovi 2:1	Především tedy prosím , aby se konaly prosby, modlitby, přímlyvy a děkování za všechny lidi,
1. Timoteovi 5:1	Na staršího <i>muže</i> se neosopuj, ale domlouvej mu jako otci, mladším jako bratrům,
1. Timoteovi 6:2	Ti, kdo mají věřící pány, ať <i>je</i> nemají v menší vážnosti proto, že jsou <i>jejich</i> bratry, nýbrž ať slouží tím raději, že ti, kteří se ujímají dobrého díla, jsou věřící a milovaní. Tomu uč a <i>k tomu povzbuzuj</i> .
2. Timoteovi 4:2	Hlásej slovo, přicházej <i>s ním</i> vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej se vší trpělivostí a s vyučováním.
Titus 1:9	musí se pevně držet spolehlivého slova, jak <i>bylo</i> vyučováno, aby byl schopen jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat odpůrce.
Titus 2:6	Taktéž mladší <i>muže</i> napomínej , aby byli rozvážní,
Titus 2:15	Mluv tyto <i>věci</i> , povzbuzuj a kárej se vší přísností. Nikdo ať tebou nepohrdá!

Filemonovi 1:9	pro lásku raději prosím já, Pavel, stařec a nyní i vězeň Krista Ježíše:
Filemonovi 1:10	Prosím tě za svého syna, kterého jsem zplodil ve vězení, za Onezima,
Židům 3:13	a proto se navzájem napomínejte každý den, dokud se říká Dnes, aby nikdo z vás nebyl zatvrzen klamem hříchu.
Židům 10:25	Nezanedbávejme své společné shromažďování, jak <i>mají</i> někteří ve zvyku, nýbrž povzbuzujme se, a <i>to</i> tím více, čím více vidíte, že se ten den přibližuje.
Židům 13:19	Tím více vás však vyzývám , abyste to činili, abych se k vám brzo dostal zpátky.
Židům 13:22	Vyzývám vás, bratři, snášejte to slovo napomenutí, neboť jsem vám napsal <i>jen</i> krátce.
1. Petrův 2:11	Milovaní, prosím vás jako cizince a příchozí: zdržujte se tělesných žádostí, které vedou boj proti duši;
1. Petrův 5:1	Starší mezi vámi vybízáím , <i>já</i> spolustarší a svědek Kristových utrpení <i>a</i> také účastník budoucí slávy, která bude zjevena:
1. Petrův 5:12	Krátce jsem vám napsal prostřednictvím Silvána, věrného bratra, jak se domnívám. Napomínám vás a dosvědčuji vám, že taková je pravá Boží milost; v ní stůjte.
Judův 1:3	Milovaní, když jsem vynakládal všechnu píli, abych vám psal o naší společné záchraně, pokládal jsem za nutné vám napsat povzbuzení , abyste vytrvale zápasili o víru, která byla jednou <i>provždy</i> svěřena svatým.

ἐλέγχω (elegchó – kárat, konfrontovat – v tabulce všechny tvary slov)

Výskyt	Text
Matouš 18:15	„Jestliže tvůj bratr proti tobě zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Poslechne-li tě, získal jsi svého bratra.
Lukáš 3:19	Ale tetrarcha Herodes, který byl od něho kárán kvůli Herodiadě, ženě svého bratra <i>Filipa</i> , a za všechno zlé, co učinil,
Jan 3:20	Neboť každý, kdo jedná zle, nenávidí světlo a nepřichází ke světlu, aby jeho skutky nebyly odhaleny .
Jan 8:46	Kdo z vás mne usvědčí z hříchu? Říkám-li pravdu, proč mi nevěříte?
Jan 16:8	A on, až přijde, přinese světu důkaz o hříchu, o spravedlnosti a o soudu:
1. Korintským 14:24	Ale když budou všichni prorokovat <i>a</i> vejde někdo nevěřící nebo neznalý, bude ode všech usvědčován <i>a</i> ode všech souzen.
Efezským 5:11	a nemějte <i>žádnou</i> účast na neplodných skutcích tmy, spíše <i>je</i> usvědčujte .
Efezským 5:13	Ale všechno, co je světlem usvědčováno , je zjevováno,
1. Timoteovi 5:20	Ty, kteří hřeší, kárej přede všemi, aby i ti ostatní měli strach.
2. Timoteovi 4:2	Hlásej slovo, přicházej <i>s ním</i> vhod <i>či</i> nevhod, usvědčuj , domlouvej, napomínej se vši trpělivostí <i>a</i> s vyučováním.

Titus 1:9	musí se pevně držet spolehlivého slova, jak <i>bylo</i> vyučováno, aby byl schopen jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat odpůrce.
Titus 1:13	Toto svědectví je pravdivé. Z toho důvodu je přísně kárej , aby byli zdraví ve víře
Titus 2:15	Mluv tyto <i>věci</i> , povzbuzuj a kárej se vší přísností. Nikdo ať tebou nepohrdá!
Židům 12:5	A zapomněli jste na napomenutí, které vám praví jako synům: ‚Můj synu, nepodceňuj Pánovu výchovu, ani neochabuj, když jsi od něho kárán ;‘
Jakubův 2:9	Jestliže však <i>někomu</i> straníte, dopouštíte se hříchu a Zákon vás usvědčuje jako přestupníky.
Judův 1:15	aby vykonal soud nade všemi a aby usvědčil každého‘ ze všech skutků bezbožnosti, které bezbožně spáchali, a ze všech tvrdých <i>slov</i> , které proti němu promluvili bezbožní hříšníci.
Zjevení 3:19	Já usvědčuji a kárám ty, které miluji; buď tedy horlivý a učiň pokání.

ἐπιτιμάω (epitimaó – pokárat, vyčinit, napomenout, varovat – v tabulce různé tvary slov)

Výskyt (mimo evangelia)	Text
2. Timoteovi 4:2	Hlásej slovo, přicházej <i>s ním</i> vhod <i>či</i> nevhod, usvědčuj, domlouvej , napomínej se vší trpělivostí a s vyučováním.
Judův 1:9	Vždyť <i>ani</i> archanděl Michael, když se s Dáblem přel o Mojžíšovo tělo, si nedovolil vynést potupný soud, nýbrž řekl: ‚Kéž tě napomene Pán.‘

Příloha G

Poznámka: Řecká slova jsou vypisována z Nového zákona v řečtině ², gramatické tvary vyhledávány pomocí řecké biblické konkordance ⁶. Dále je použit Český studijní překlad Bible ⁵.

νουθετέω (noutheteó – pokárat, napomenout, varovat, poradit – v tabulce všechny tvary slov)

Výskyt	Text
Skutky 20:31	Proto buďte bdělí a mějte na paměti, že jsem po tři roky dnem i nocí nepřestal se slzami napomínat jednoho každého z vás.
Římanům 15:14	Sám jsem o vás, moji bratři, přesvědčen, že i vy jste plní dobroty, naplnění veškerým poznáním, a že jste schopni se i navzájem napomínat .
1. Korintským 4:14	Toto nepíšu, abych vás zahanboval, ale napomínám vás jako své milované děti.
Kolosským 1:28	Jeho my zvěstujeme napomínající každého člověka a vyučující každého člověka ve vši moudrosti, abychom každého postavili dokonalého v Kristu.
Kolosským 3:16	Slovo Kristovo ať ve vás bohatě přebývá. Ve vši moudrosti se navzájem vyučujte a napomínejte a s vděčností zpívejte Bohu ve svých srdcích chvalozpěvy, oslavné zpěvy a duchovní písně.
1. Tesalonickým 5:12	Žádáme vás, bratři, abyste uznávali ty, kteří mezi vámi namáhavě pracují, jsou vašimi představenými v Pánu a napomínají vás.
1. Tesalonickým 5:14	Vyzýváme vás, bratři, napomínejte neukázněné, potěšujte malomyslné, ujímejte se slabých, mějte trpělivost se všemi.
2. Tesalonickým 3:15	Avšak nepokládejte <i>ho</i> za nepřítele, nýbrž napomínejte ho jako bratra.

προϊστημι (proistemi – vládnout, spravovat, rozhodovat, ovlivňovat – v tabulce všechny tvary slov)

Výskyt	Text
Římanům 12:8	<i>Má-li dar</i> povzbuzování, ať povzbuzuje. Kdo rozdává, ať rozdává upřímně. Kdo stojí v čele , ať je horlivý. Kdo prokazuje milosrdenství, ať <i>to činí</i> radostně.
1. Tesalonickým 5:12	Žádáme vás, bratři, abyste uznávali ty, kteří mezi vámi namáhavě pracují, jsou vašimi představenými v Pánu a napomínají vás.
1. Timoteovi 3:4	<i>Má</i> dobře vést svou rodinu a udržovat děti v poslušnosti se vši počestností.
1. Timoteovi 3:5	Neumí-li někdo vést svou rodinu, jak se bude starat o Boží církev?
1. Timoteovi 3:12	Diakoni ať jsou muži jedné ženy, ať dobře vedou své děti a vlastní rodiny.
1. Timoteovi 5:17	Starší, kteří zastávají dobře svůj úřad , jsou hodni dvojí cti, zvláště ti, kteří se namáhají kázáním a vyučováním.
Titus 3:8	Věřohodné <i>je</i> to slovo, a chci, abys na ty <i>věci</i> kladl důraz, <i>totiž</i> aby se ti, kdo uvěřili Bohu, soustředili na <i>to</i> , jak <i>mají vynikat</i> v dobrých skutcích; je to krásné a lidem užitečné.
Titus 3:14	Ať se i naši <i>lidé</i> učí vynikat v dobrých skutcích pro naléhavé potřeby, aby nebyli neužiteční.